

Prezident İlham Əliyev Mərdəkan-Qala avtomobil yolunun açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 23-də Bakının Xəzər rayonunda Mərdəkan-Qala avtomobil yolunun açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev əvvəlcə sakinlərlə görüşdü.

Dövlətimizin başçısı dedi:

-Sizi görməyimə çox şadam. Çox şadam ki, Mərdəkan qəsəbəsində çox gözəl infrastruktur layihələri icra edilir və yollar salınır, qəsəbənin digər problemləri öz həllini tapır. Bu, bizim siyasətimizdir. Siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır və çox çalışırıq ki, hər bir yerdə inkişaf olsun, quruculuq, abidliq işləri aparılsın.

Yol inkişaf üçün əsas şərtlərdən biridir. Buzovna-Mərdəkan yolu keçən il istifadəyə verilib. Bu yol mövcud deyildi. İndi isə yoldan istifadə olunur, yolboyu binalar tikilir, ictimai yerlər, ictimai obyektlər salınır. Yəni, yol olan yerdə inkişaf da var. Azərbaycanda son illərdə bütün yerlərdə müasir yol infrastrukturunu yaradırlar, o cümlədən Bakı qəsəbələrində. İndi isə Mərdəkan-Qala yolunun açılışını qeyd edirik. Bu, əslində onu göstərir ki, hər bir sahədə, hər bir bölgədə ən müasir standartlar tətbiq olunur.

Bildiyiniz kimi, son 15 il ərzində ölkəmizdə 15 min kilometr yol çəkilib. Hər bir yerdə, hətta dağ kəndlərində, yol olmayan kəndlərə biz yollar çəkdik. Bu gün bu yollar həm insanlara xidmət göstərir, həm biznes imkanlarını genişləndirir, fermerlər üçün yeni imkanlar yaradır və yollar keyfiyyəti

salınır. Çünki Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun hesablamalarına görə, Azərbaycanda yolların keyfiyyəti dünya miqyasında 34-cü yerdədir. Biz çalışırıq ki, hər bir sahədə ən yüksək standartları tətbiq edək və insanları narahat edən problemləri aradan götürək.

Yol, infrastruktur, elektrik enerjisi ilə təchizat, qazlaşdırma, su layihələri - bütün bunlar diqqət mərkəzindədir və son illərdə bu istiqamətdə çox ciddi addımlar atılır. Ona görə mən gəlmişəm bu gün sizinlə görüşüm, bu gözəl hadisəni bir yerdə qeyd edim və sizə yeni uğurlar, qələbələr arzulayım.

Qəsəbələrarası və qəsəbədəxili yollar diqqət mərkəzindədir. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə göstəriş verilib ki, Bakı qəsəbələrində yol infrastrukturuna çox ciddi fikir verilsin və demək olar ki, indi bu proses geniş vüsət alıb. Əminəm ki, bütün qəsəbələrə daxili yollar bərpa ediləcək və insanlara rahatlıq verəcək. Bir daha sizi təbrik edirəm, sizə uğurlar arzulayıram.

Rayon sakini Altay Mansurov görülən işlərə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirərək dedi:

- Hörmətli cənab Prezident, əvvəla, rayon sakinləri və aqsaqqalları adından Sizə "Xoş gəlmisiniz!" deyirəm.

Bizim sakinlər, - bilirsiniz ki, Xəzər rayonunun sakinləri Sizi çox istəyirlər, - Sizi həmişə burada görməyə şad olurlar. Bu gün də biz çox şadıq ki, Siz gəlmisiniz, Sizinlə görüş keçiririk. Bu,

birinci dəfə deyil. Siz bizim rayonda tez-tez olursunuz, biz görüşürük, bunlarla da fəxr edirik. Xoş gəlmisiniz, Sizə cəsağlığı arzulayırıq. Sizin gördüyünüz işlər göz qaba-

ğındadır. Son illərdə nəinki bizim rayonda, bütün Azərbaycanda görülən işlərin hamısını biz televizorda müşahidə edirik, görürük, nə cür yollar çəkilir, hansı işlər görülür. Son zamanlar

Sizin göstərişinizlə, fərmanlarınızla, sərəncamlarınızla insanların sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində çox işlər görüldü. Eyni zamanda, şəhərlərdə, qəsəbələrdə, o cümlədən bizim rayonda çox böyük işlər görülür, hamısı göz qabağındadır, su təsərrüfatını, yol təsərrüfatını demək olar. Son vaxtlar bizim rayonda da çox yollar çəkilir. Qəsəbələrarası yollar çəkilib, köhnə yollar bərpa edilib. Bu da sakinlərimizin yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılmasına töhfə verir. Bu yolun da çəkilməsi qəsəbələr arasında gediş-gəlişi, eyni zamanda, şəhərə çıxışı asanlaşdıracaq. Son zamanlar Buzovna-Mərdəkan yolunun çəkilməsi, eyni zamanda, indi Mərdəkan-Qala yolunun mərkəzi yola birləşdirilməsi, şəhərə, qonşu qəsəbələrə çıxışın təmin edilməsi əlbəttə ki, insanların yaşayışına və rifahına böyük kömək olacaq. Sizə cəsağlığı arzulayırıq. Biz Sizin daxili və xarici siyasətinizi bəyənilirik. Biz bunu hər dəfə təkrar edirik və həmişə biz Sizin arxanızda böyük bir qüvvə kimi dayanmağa hazırıq.

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun, təşəkkür edirəm. Mən çalışıram və bundan sonra da çalışacağam ki, doğma xalqıma layəqətlə xidmət edim. Ölkə qarşısında duran bütün problemlər öz həllini tapmalıdır. Son illər ərzində görülmüş işlər göz qabağındadır. Azərbaycan müasirləşir, yeniləşir, hər bir yerdə, hər bir bölgədə və hər bir sahədə çox böyük quruculuq, abidliq işləri aparılır.

(davamı 2-ci səhifədə)

1941-1945-ci illərdə İkinci Dünya müharibəsində iştirak etmiş, həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə birdəfəlik maddi yardım verilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, İkinci Dünya müharibəsində Qələbənin 74-cü ildönümü ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. 1941-1945-ci illərdə İkinci Dünya müharibəsində iştirak etmiş şəxslərə 1000 (min) manat məbləğində, həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, həmin dövrdə arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə, döyüş cəbhələrinin arxa hüdudları, yaxud döyüşün donanmalarının əməliyyat zonaları daxilində ordunun və donanmanın mənafeyi üçün tapşırıqları yerinə yetirmiş xüsusi

birlişmələrin işçilərinə, Leningrad şəhərinin müdafiəsinə görə müvafiq medal və döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslərə, habelə Leningrad şəhərinin mühasirəsi iştirakçılarına 500 (beş yüz) manat məbləğində birdəfəlik maddi yardım verilsin.

2. Bu Sərəncamın 1-ci hissəsinin icrası məqsədi ilə:

2.1. Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan 5,0 (beş) milyon manat ayrılсын;

2.2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi həmin vəsaitin Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi

Nazirliyinin xüsusi hesabına köçürülməsini təmin etsin;

2.3. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi birdəfəlik maddi yardımın bu Sərəncamın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş şəxslərə çatdırılmasını təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti.

Bakı şəhəri, 23 aprel 2019-cu il.

Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhsil, Elm və Mədəniyyət üzrə Təşkilatı (YUNESKO) arasında Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası ilə bağlı Sazişin təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhsil, Elm və Mədəniyyət üzrə Təşkilatı (YUNESKO) arasında Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası ilə bağlı 2019-cu il martın 27-də Paris şəhərində imzalanmış Saziş təsdiq edilsin.

2. Bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən Saziş qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan

Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi onun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Sazişin qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirdiyi barədə YUNESKO-ya bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti.

Bakı şəhəri, 23 aprel 2019-cu il.

Prezident İlham Əliyev Mərdəkan-Qala avtomobil yolunun açılışında iştirak edib

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Bu gün iqtisadi inkişaf təmin edilir. Bu il iqtisadiyyatımız 3 faiz artır, əvvəlki illərə nisbətən bu artım daha böyükdür. Düzdür, bu, bizi tam qane edə bilməz. Çünki hesab edirik ki, potensial daha böyükdür və biz iqtisadi baxımdan daha yüksək templelər artmalıyıq. Ancaq, eyni zamanda, aparılan islahatlar və islahatların dərinləşməsi bizə əlavə imkanlar yaradır. Son illər ərzində çox böyük işlər görüldü, işlər də göz qabağındadır. Ancaq biz indiki inkişafımızın yeni mərhələsindəyik. Son prezident seçkiləri ərəfində mən bəyan etmişdim ki, növbəti dövr islahatlar dövrü olacaq. Çünki hər bir ölkə üçün islahatlar çox önəmlidir. Islahatlar yenilik, müasirlik, nöqsanların aradan qaldırılması, problemlərin həlli deməkdir. Bizdə hər bir sahə üzrə çox aydın təsəvvür və iş proqramı var. Ona görə islahatların dərinləşməsi nəticəsində əldə edilmiş nailiyyətlər əlbəttə ki, vətəndaşların rifah halını yaxşılaşdırır. Baxın, bu ilin üç ayında büdcə daxilolmaları böyük dərəcədə artıb. Yeni, vergi və gömrük orqanları plandan əlavə 200 milyon manatdan çox vəsait toplayıblar. Nəyin hesabına? Islahatlar hesabına. Nəyin hesabına? Şəfəfliq hesabına, aparılmış siyasət nəticəsində. Sahibkarlar da razıdır, çünki bu gün sahibkar da bilir ki, dövlətin vergisini ödəməlidir, tam ödəməlidir və ondan başqa heç kimə heç bir ödəniş edilməməlidir. Mən indiki görürəm ki, sahibkarlarda da bu işlərə böyük inam var.

Biz daxil olan əlavə gəlirləri, ilk növbədə, sosial məsələlərin həllinə yönəldirik. Düzdür, infrastruktur layihələri də lazımdır, biz oraya vəsait ayırmasayıq, belə yollar çəkilə bilməzdi. Ancaq indiki şərəitdə biz vəsaiti daha çox insanların rifah halını yaxşılaşdırılması üçün yönəldirik. Təsəffüf deyil ki, keçən ilin aprel ayında prezident seçkilərindən sonra imzaladığımız ilk Fərman şəhid ailələrinin rifah halının yaxşılaşdırılmasına yönəldilmişdir. Şəhid ailələrin 11 min manat ödənişin təşkil edilməsi bizim niyyətimizi göstərir və bu ödənişlər aparılır. Ondan sonra qəbul edilmiş qərarlar, imzaladığımız fərmanlar da bir məqsədi güdür ki, vətəndaşlar daha da yaxşı yaşasınlar. Minimum əməkhaqqı, minimum pensiya təxminən 40 faiz artırılıb. Mən bu yaxınlarda demişəm, artım faiz baxımından böyük olsa da, bizi qane edə bilməz. Çünki biz daha da yüksək həddə çatmalıyıq və bunu etmək üçün daha da fəal işləməliyik. Sosial müavinətlər orta hesabla iki dəfə, köçkünlərə, şəhid ailələrin verilən müavinət, tələbə təşəddürləri 50 faiz artıb. Bir çox önəmli fərman və sərəncamlar imzalanmışdır ki, insanların rifah halını, biznes mühitini yaxşılaşdırır və bu istiqamətdə işlər davam etdiriləcək. Çünki minimum əməkhaqqı, minimum pensiyaların qaldırılması daimi proses olmalıdır.

Azərbaycan indiki inkişafın yeni mərhələsindədir və bundan sonra iqtisadi artım çox sürətli olacaq. Nəzərə alsaq ki, bizim neft-qaz sahəsində apardığımız siyasət öz bəhrəsini verir, yaxın gələcəkdə Cənub Qaz Dəhlizi işə düşəcək, bu, əlavə gəlir gətirəcək və gəlir də vətəndaşların rifah halının yaxşılaşmasına yönəldiləcək.

Əlbəttə ki, islahatlar hərtərəfli olmalıdır - həm iqtisadi sahədə, sosial sahədə, siyasi sahədə, həm də idarəetmə sahəsində. Bu sahələrdə hələ ki, təkmilləşməyə böyük eht

tiyək var. Biz öz siyasətimizi yerlərdən gələn təkliflər əsasında qururuq.

Bu ilin yanvarında dördüncü regional inkişaf proqramı qəbul edilib. Bu proqramın qəbul edilməsində yerlərdən gələn müraciətlər əsas rol oynayıb. Çünki vətəndaşlar narahat edən problemlər var ki, biz onları bilməliyik və həll etməliyik. Bizim məqsədimiz budur, siyasətimiz də bundan ibarətdir. Əminəm ki, ölkə qarşısında duran bütün vəzifələr, problemlər öz həllini tapacaq.

Xəzər Rayon Ziyalılar Cəmiyyətinin sədri Təvəkkül Səlimov da rayonun sosial-iqtisadi inkişafına göstərdiyi diqqətə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirərək dedi:

- Möhtərəm cənab Prezident, mən də Sizə "Xoş gəlmisiniz!" deyirəm. Siz 2003-cü il də prezident seçkiləri ərəfində Mir Mövsüm Ağazadənin yanında çıxış etdiniz. Orada çox gözəl sözlərin sırasında bu sözlər də oldu: "Mən çalışacağam ki, prezident seçildən sonra hər bir azərbaycanlının Prezidentli oğlum". Bütün fəaliyyətiniz dövründə Siz sübut etdiniz ki, sözün əsl mənasında, hər bir azərbaycanlının Prezidentisiniz. Bunu 16 illik fəaliyyətiniz dövründə iqtisadi islahatlar, ictimai həyatda, mədəni, mədəni quruculuq sahələrində baş verən yeniliklər tam sübuta yetirdi. Bir məsəl var, deyirlər ki, "abad kənd yolundan bilinir". Hər şey yoldan başlayır. Sizin yol infrastrukturunun inkişafına ayırdığınız diqqət, əslində, ölkənin iqtisadiyyatına, əlaqələrin genişlənməsinə doğrudan da çox böyük yardım göstərir. Siz keçən il aprel 11-də Prezident seçildən sonra özünüzdə qeyd etdiyiniz kimi, ilk Fərmanınız əhalinin, insanların həyatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı oldu. Son bir neçə ay ərzində Qarabağ müharibəsi iştirakçılarının, müharibə əlillərinin, pensiyaçıların, digər sosial qrupların təqaüdlərinin artırılması, bu yöndə atılan addımlar insanların tərəfindən çox böyük rəğbətə qarşılanıb. Bax, elə bu Xəzər rayonunun inkişafı Sizin fəaliyyətinizin əsl göstəricisidir.

Xəzər rayonunda yolların salınması istiqamətində görülən işlərə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildiren Təvəkkül

Səlimov Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə iqtisadiyyatın inkişafı üçün atılan addımları xüsusi qeyd edərək dedi:

- İnanın, 11 aprel seçkilərindən bu yana ötən 15 ilin nəticələri qədər nəticələr qazanmışıq. Cənab Prezident, mən sakinlərimiz adından bu möhtəşəm işlərini, səmimiyyətinizi, xalqımıza, insanlara, o cümlədən bizə olan isti münasibətinizə görə Sizə dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Mehriban xanım həmişə bizi diqqətdə saxlayır, Allah ona ömür versin. O, sözün əsl mənasında, Azərbaycan qadınının doğrudan da simasını göstərən bir insandır. Cənab Prezident, bir daha Sizə və Mehriban xanıma işlərinizdə uğurlar arzu edirəm. Siz buraya həmişə gəlin. Siz buraya gələndə biz hər dəfə yeniliklərlə rastlaşırıq.

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun. Hər bir rayonda gedən işlər mənə sevindirir. Çox şadam ki, Xəzər rayonunda bütün işlər yaxşı gedir, abadlıq-quruculuq, təsərrüfat işləri aparılır. Əvvəlki illərdə də yaxşı nəticələr olub və biz birlikdə ölkəmizi inkişaf etdiririk. Hər bir yerdə hər bir vətəndaş ümumi inkişafımıza öz töhfəsini verir. O ki qaldı, dövlət siyasətinə, bir daha demək istəyirəm ki, biz ölkəmizi gücləndiririk, beynəlxalq mövqelərimizi möhkəmləndiririk, hərbi gücümüzü artırırıq, sosial məsələlərin həllinə çalışırıq. Son dövrdə imzaladığımız fərmanlar doğrudan da həm təsirlidir, həm əhəmiyyətlidir, həm də ki, bizim siyasətimizi göstərir. Deyə bilərəm ki, bu fərmanlara başqa ölkələrdə rast gəlinir. Məsələn, tutaq ki, problemli kreditlər nədən qaynaqlandı? Devalvasiyadan. Devalvasiya nəyə görə baş verdi? Neftin qiyməti 4 dəfə azaldı, gəlirlərimiz, mənatın məzənnəsi aşağı düşdü və insanlar bundan əziyyət çəkdi. Maksimum çalışdı ki, vəziyyəti sabitləşdirək, sabitlik olsun, mənat sabitləşsin. Artıq uzun müddətdir ki, mənat sabit olaraq qalır. Bizim indiki iqtisadi və maliyyə vəziyyətimiz onu deməyə əsas verir ki, mənatın sabitliyi ilə bağlı heç bir problem gözəlməyir. İqtisadi, maliyyə imkanı artıdıcaq biz, ilk növbədə, sayələrimizi problemli kreditlərin həllinə yönəldirik və bunu həll etdik, özünü də ən yüksək səviyyədə. İndi bu Fərman

dərc edilib və orada göstərilən maddələr əminəm ki, kredit borcu olan hər bir vətəndaş üçün çox əhəmiyyətlidir. Bundan 600 mindən çox insan bəhrələnir və artıq kompensasiyaların verilməsi prosesi başlanmışdır.

Əsas odur ki, vətəndaşları narahat edən məsələlər öz həllini tapsın. Hər yerdə, hər bir dövlət memuru, icra başçısı, bələdiyyə sədri, hər bir dövlət təşkilatında çalışan məmur vətəndaşlara xidmət etməlidir. Mən bunu dəfələrlə demişəm. Əfsuslar olsun ki, hər yerdə belə deyil, elə hallar var ki, vətəndaşları incitdirir, onların haqları tapdalanır, onların problemlərinə biganə yanaşılır. Bilirsiniz ki, mən vətəndaşlarla münəzəm təmasda olum. Mən vətəndaşlardan həm problemləri, həm də müsbət tərəfləri eşidirəm. Ona görə hər bir dövlət memuru bilməlidir ki, onun başlıca vəzifəsi vətəndaşlara xidmət etməkdir və mənim də tələbim bundan ibarətdir. Ancaq buna nail olmaq üçün çox ciddi ictimai nəzarət olmalıdır. Ona görə insanları narahat edən məsələlər, harada ki, nöqsanlar, çatışmazlıqlar var, onlar deyilməlidir. Onlar müraciətdə öz əksini tapanmalıdır ki, biz bunları həll edək. Əminəm ki, belə də olacaq. Bütün dövlət memurları bilməlidirlər ki, onlar vətəndaşlara vicdanla xidmət etməlidirlər. Təyin edilmiş hər bir icra başçısının qarşısına qoyduğum birinci vəzifə bundan ibarətdir.

Vətəndaşlarımızın rifah halı, onların iqtisadi, maliyyə vəziyyəti ildən-ilə daha da yaxşılaşır. Əgər əvvəlki dövrü götürsək görürük ki, pensiyalar, məaşlar təqribən 10 dəfəyə yaxın artıb. Ancaq bu gün bu, bizi qane etmir? Yox. Nə etməliyik? Daha da fəal işləməliyik, iqtisadiyyat daha da sürətlə artmalıdır, sərmayə yatırılmalıdır, bürokratik əngəllər aradan qaldırılmalıdır, biznes qurmaq istəyənin qarşısında süni əngəllər qoyulmamalıdır. Yerli icra orqanları çalışmalıdır ki, investisiyaların cəlb etsinlər. Çünki iqtisadi artım olmasa, onda bizim maliyyə imkanlarımız da olmayacaqdı. Bütün bu məsələlər bir-biri ilə bağlıdır. İndiki iqtisadi vəziyyətimiz və gələcək planlarımız tam əminliklə deməyə əsas verir ki, biz ancaq yüksələn xətlə inkişaf edəcəyik və qarşıda duran

bütün vəzifələri birlikdə həll edəcəyik. Sağ olun.

Sakinlər: Allah Sizə kömək olsun. Allah Sizə, Mehriban xanıma cansağlığı versin.

Sonra Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov Buzovna-Mərdəkan-Qala avtomobil yolu layihəsi çərçivəsində görülen işlər barədə Prezident İlham Əliyevə məlumat verdi.

Bildirildi ki, dövlətimizin başçısının 2014-cü ildə imzaladığı Sərəncamla təsdiq edilən "2014-2016-cı illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı"nda Xəzər rayonunda Buzovna-Mərdəkan-Qala avtomobil yolu layihəsinin həyata keçirilməsi də nəzərdə tutulmuşdu. Bu yol layihəsinin uzunluğu 7,6 kilometr olan Buzovna-Mərdəkan hissəsinin tikintisi başa çatdırılaraq, 2013-cü ildə Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə açılış mərasimi olub və əhalinin istifadəsinə verilib. Bu bölgədə yaşayan əhalinin çoxsaylı müraciəti nəzərə alınaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ötan ilin yanvarında və fevralda imzaladığı sərəncamlarla təsdiq edilən 2018-ci ilin dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 5,6 milyon manatı 55 min nəfərin yaşadığı 3 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Buzovna-Mərdəkan-Qala avtomobil yolunun 5,4 kilometr Mərdəkan-Qala hissəsinin tikintisinin davam etdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılıb.

2018-ci ildə layihənin tikintisi yekunlaşan hissəsi ilə Qala qəsəbəsi arasında yeni nəqliyyat bağlantısı yaratmaq, həmçinin nəqliyyat vasitələrinin normal hərəkətinin təmin etmək məqsədilə Mərdəkan-Qala hissəsində 5,2 kilometr uzunluğunda yolun tikintisi aparılıb. Bu yolun 400 metrlik hissəsinin eni 18 metr olmaqla 1-ci texniki dərəcəlidir, yeni 4 hərəkət zolaqlı, digər hissənin eni isə 9 metr olmaqla 2-ci texniki dərəcəyə aiddir, yeni 2 hərəkət zolaqlıdır. Bu yolun istifadəyə verilməsi həm sosial, həm də iqtisadi baxımdan olduqca əhəmiyyətlidir. Belə ki, həmən yol Buzovna, Şüvəlan, Qala, Mərdəkan qəsəbələrini birləşdirməklə bu qəsəbələrdə yaşayan sakinlərin şəhərə çıxışını da rahat təmin etməyə geniş imkan yaradır. Eyni zamanda, bu qəsəbələrdən Qala-Pirallahı yoluna da

birbaşa çıxış təmin edilir. Bununla yanaşı, paytaxtın bu hissəsində yaşayanlar şəhərə daxil olmadan bu alternativ yolla Sumqayıt, həmçinin Şamaxı və Quba istiqamətinə də rahat çıxış əldə edirlər. Beləliklə, bu layihənin icrası txacların qarşısının alınması, nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinin normal və təhlükəsiz təşkil, sürücülərin və sərnişinlərin mənzil başına vaxtında çatması baxımından da mühüm rola malikdir.

Saleh Məmmədov dedi:

- Əvvəllər qəsəbənin Yessenin küçəsində tıxac yaranırdı. Mərdəkan və Şüvəlan sakinləri indi bu yolla şəhərə, Zirə, Türkan qəsəbələrinə rahat çıxı bilirlər. Artıq gedib aeroport yolundan dönüb çıxmağa ehtiyac yoxdur. Yol tam açılib, istifadədədir. Yəqin ki, sakinlər də bunu təsdiq edərlər.

Sakinlər: Bəli, çox gözəldir.
Prezident İlham Əliyev: Siz qəsəbədə xili yollara da diqqət yetirin. Mən bu barədə də tapşırıq vermişəm. Başqa yollar da təmir olunub.

Saleh Məmmədov: Bəli, Sizin tapşırığınıza əsasən, son iki ayda Mərdəkan qəsəbəsində 54 min kvadratmetr yol sahəsinə asfalt döşənib. Şüvəlan qəsəbəsinə su xəttinin çəkilişi işləri başa çatıb. Biz indi orada 10 kilometrlik yolun çəkilişinə başlamışıq. Buzovna qəsəbəarəsi 14 yol çəkilib, orada da 32 min kvadratmetr asfalt döşənib. Ən çox işi Binəddə görmüşük, 135 min kvadratmetr asfalt varmışdır. İşlər hələ davam edir. İnvestisiya planımızda bu il 19 kilometrlik yolun tikintisi nəzərdə tutulub, artıq orada da işlər gedir. Yolun 13 kilometrlik hissəsi hazırdır, 6 kilometrlik hissədə iş davam edir.

Prezident İlham Əliyev: Digər rayonlarda da iş gedir, bütün qəsəbələrdə.

Saleh Məmmədov: Sizin göstərişinizə Bakı şəhərinin bütün qəsəbələrində iş gedir.

Prezident İlham Əliyev: Bakı şəhərində bir dənə də təmirsiz yol olmamalıdır, həm şəhərdə, həm qəsəbələrdə. Qarşıya belə vəzifə qoyulub və indiki müvafiq işlər görülür. Biz bu işləri qısa müddət ərzində görmüşük.

Sakinlər: Allah canınızı sağ ələsin, sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Sizi bir daha təbrik edirəm.

Dövlətimizin başçısı yolun rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi.
Sonda xatirə şəkl i çəkilirdi.

AZƏRTAC

Azərbaycanın Formula 1 yüksəkliyi, milli qürur hissi və Əli Kərimli kimilərin mədə təfəkkürü

İyirmi beş il tarixi nöqteyi-nəzərdən dövlət qurmaq üçün çox qısa bir dövrdür. Geosiyasi və daxili proseslər sabit məcrada cərəyan edərsə, milli dövlətin formalaşması üçün bu müddət yetərli hesab oluna bilər, lakin onun inkişafı daha çox zaman və güc tələb edir. Əgər hər hansı bir xalq cəmi 25 il, olduqca gərigin beynəlxalq və regional şəraitdə sabit və milli birliyi söykənən vətəndaş birliyi yarada bilibsə, güclü iqtisadiyyata, yüksək beynəlxalq nüfuzla malik, regionun siyasi, iqtisadi və humanitar mərkəzinə çevrilən və global proseslərdə öz sözünü deməyə qadir müstəqil bir dövlət qurmağı bacarıbsa, o xalq və həmin xalqı təmsil edən iqtidar, həqiqətən də böyük alışıqə layiqdir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun "Azərbaycanın Formula 1 yüksəkliyi, milli qürur hissi və Əli Kərimli kimilərin mədə təfəkkürü" adlı məqaləsində yer alıb. Əli Həsənov məqaləsində daha sonra yazır: "İndi heç kim üçün sirr deyil ki, Azərbaycandakı bugünkü iqtidar xalqa söykənərək özünü tam təmin edən, milli iradəsinə söykənən, dayanıqlı və gündən-günə inkişaf edən bir dövlət qurub. Bu mənada, biz ümummilli lider Heydər Əliyevin təməlini qoyduğu və Prezident İlham Əliyevin idarəçiliyi dövründə bütün mümkün yüksəklikləri fəth edən Azərbaycanımızı təkcə Vətənimizin olduğuna görə deyil, həm də, sözün əsl mənasında, qüdrətli olduğuna görə sevirik.

Bizim gücümüzü təkcə enerji resurslarında, əlverişli coğrafiyada deyil, həm də bütün bunları real gücə çevirən Prezident İlham Əliyevin düzgün, milli maraqlara uyğun, prinsipial və ardıcıl siyasətindədir. Bunu görmək və başa düşmək üçün təbii sərvətlərə zəngin olub öz gələcəyini qura bilməyən bir sıra ölkələrin nümunəsinə nəzər salmaq kifayətdir. Buna görə də istər daxildə, istərsə də xaricdə bezi şəxslər və təşkilatlar tərəfindən Azərbaycana və mövcud hakimiyyətə qarşı irəli sürülən ittihamlar hədəfsiz olur, səmimi səslənmir və təbii ki, ictimaiyyət tərəfindən də qəbul olunmur.

Axi onlar iqtidarı nəyə görə tənqid edirlər? Məsələn, AXCPR sədri Əli Kərimli öz Facebook səhifəsində iddia edir ki, bu günlərdə Bakıda növbəti dəfə start götürəcək Formula 1 yarışları "zülmdür", kimlərinse pul qazanması, hakimiyyətin təbliği üçün vasitədir. Görə demə, dünyada idman yarışları sırasında populyarlığına görə üçüncü sırada yerləşən Formula 1 səbəbindən avtomobillərin şəhərin mərkəzində hərəkətinin məhdudlaşdırılması insanların "əsəbini tarıma çəkir".

Təbii ki, bu, özünü siyasətçi adlandıran, partiya rəhbəri hesab edən birinə yarasmayan, olduqca qərəzi yanaşmadır. Çox təəssüf ki, bəziləri müxalifətçilik missiyanının əsl mahiyyətini başa düşmür və anlamırlar ki, cəmiyyətdəki pro-

sesləri, hadisələri yaxından izləmək imkanına malik və siyasi cəhətdən kifayət qədər yetkin olan vətəndaşlarımız davamlı şəkildə bədbinlik aşlayan, hər şeyi qara rəngdə, öz siyasi maraqlarına uyğun təsvir edən insanların səmimiyyətinə inanmır.

Formula 1 onlarla ölkədə nümayiş etdirilir, bütün dünyada 500 milyonluq izləyici auditoriyasına malikdir. Deməli, yarım milyard insan Bakı şəhərinin müasir görünüşünü seyr edir, paytaxtımızla vizual tanış olur. Təbii ki, ildən-ilə ölkəmizə gələn turistlərin sayının artmasında bu yarışmanın böyük payı var. Bundan başqa, Bakı Şəhər Halqası Əməliyyat Şirkətinə 113 daimi işçi çalışır, yarışlar yaxınlaşdıqca işə cəlb olunanların sayı artır və təxminən min nəfəri ötür. Əminəm ki, yüksək əməkhaqqı alan mindən çox insan, onların ailə üzvləri heç də Əli Kərimlinin bədbin iddialarını bölüşmürlər.

Eləcə də yarışmanı maraqla izləyən on minlərlə vətəndaşımız da bu idman bayramından böyük zövq alır və heç də müvəqqəti tıxac haqqında düşünmür. Statistika göstərir ki, 2018-ci ildə Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisində ümumilikdə 94 min tamaşaçı iştirak edib. Müxalifətin əsəbi gərğiniyi ni və bu qədər sərt reaksiyasını başa düşmək olar: bu rəqəm "Məhsul" stadionuna toplaşanların sayından ən azı 30 dəfə çoxdur.

Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisi könüllülük hərəkətinin inkişafına mühüm töhfə verir, gənclərimizin daxili potensialının açılması, onların öz bacarıqlarını nümayiş etdirməsi üçün əlverişli şərait yaradır. Yəni də statistikaya əsasən, 2016-cı ildə bu yarışlara 5 min, sonrakı illərdə isə 3 min könüllü cəlb edilib. Sevindirici haldır ki, gənclərimiz könüllülük hərəkətinə böyük həvəslə qoşulur və ötən 4 il ərzində könüllü olmaq üçün müraciət edənlərin sayı 50 min nəfəri ötür.

Onu da qeyd etmək istərdim ki, Formula 1-i izləmək üçün ölkəmizə gələn xarici turistlərin, avtomobilsevərlərin sayın-

da da ildən-ilə ciddi artım müşahidə olunur. Builki yarışmanı izləmək üçün 78 ölkədən avtoidman həvəskarı Azərbaycanı təşrif buyurub. Lakin bu, nisbi göstəricidir. Qeyd etdiyimiz kimi, bütün dünyaya nümayiş etdirilən Qran-Prinin milyonlarla izləyicisi Bakının gözəlliyini seyr edir və onların bir qismi növbəti illərdə ölkəmizə turist kimi gəlir.

2016-cı ildə ilk Formula 1-in şərtləri açıqlandıqda müxalifət bu yarışmanın təşkilinə 50 milyon dollar sərf olunacağına ciddi tənqid etdi. Dərhal riyazi məsəbləmlər aparıldı: bu pul nəyə qacqının güzəranını yaxşılaşdırmaq, nəyə müəllimin məaşğını artırmaq, nəyə aztəminatlı ailəyə əlavə yardım vermək olar və s. Təbii ki, istənilən siyasi qüvvə, siyasətçi xalqın güzəranı, ayrı-ayrı təbəqələrin ehtiyaclarının daha yaxşı ödənilməsinin yollarını axtarmalı və bu məsələdə öz mövqeyini bildirməlidir. Lakin öz siyasi maraqlarına uyğun yox, obyektiv, qərəzsiz, olduqca kimi.

"PricewaterhouseCoopers" (Pwc) beynəlxalq audit şirkətinin 2017-ci ilin sonlarında apardığı müstəqil araşdırmanın nəticələrinə görə, Bakıda keçirilmiş ilk iki Formula 1 yarışi ölkə iqtisadiyyatına ümumilikdə 277.3 milyon dollar gəlir gətirib. Yəni, yarışların iki ilinə yatırılan 100 milyon dollar iki dəfədən çox qazanc verib. O da bəllidir ki, əsas xərclər - müvafiq avadanlıqların alınması, bu və ya digər infrastruktur qurğularının quraşdırılması yarışın ilk ilində həyata keçirilir, sonrakı illərdə xərclər get-gedə azalır. Deməli, bu və növbəti illərdə qalan qazanc daha da çox olacaq.

Formula 1 həm də dövlətin nüfuzunun, prestijinin göstəricisi, qürur mənbəyidir. Dünyada bu miqyasda tədbirlərə ev sahibliyi edə biləcək dövlətlərin sayı heç də çox deyil. Bunun üçün lazımi infrastruktur, çevik qərarlar qəbul edib həyata keçirmək əzminə, təhlükəsizliyi təmin etmək qüdrətinə malik olmaq gərəkdir. Azərbaycan isə Avropa Oyunlarının keçirildiyi ilk ölkə olmaqla, IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına, çoxsaylı müxtəlif idman növləri ilə bağlı beynəlxalq yarışlara ard-arda ev sahibliyi etməklə kifayət qədər böyük kütləvi tədbirləri təşkil etməyə, təhlükəsiz şəraitdə keçirməyə hazır olduğunu nümayiş etdirib.

Formula 1 yarışının rəhbərliyindəki dəyişikliklər zamanı aparılmış təhlillər də göstərdi ki, Azərbaycan paytaxtı bu yarışların keçirilməsi üçün ən münasib məkanlardan biridir. Beləliklə, sadələndirilmiş faktlar da göstərir ki, Formula 1 Azərbaycanın dünyada təbliği, insanların işlə təmin olunması, gənclərin ictimai faydalı fəaliyyətə cəlb edilməsi, ölkəyə turist axınının güclənməsi, ən əsası isə, ölkənin iqtisadi mənafeyi baxımından olduqca faydalı tədbirdir. Buna görə də istər hakimiyyət, istərsə də bütövlükdə cəmiyyət tıxac allərğiyası olan bir-iki siyasi cığalın iddialarını qəbul etmir və etməyəcək də.

Həmizin bu gözəl idman yarışını seyr etməyə dəvət edirik".

AZƏRTAC

İctimai Televiziya və Radio Yayımları Şirkəti Yayım Şurasının üzvlərinin seçilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərarı

"İctimai televiziya və radio yayımı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 17.2-17.4-cü və 17.6-cı maddələrinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərar**a alır:

Aşağıdakı şəxslər 6 il müddətində İctimai Televiziya və Radio Yayımları Şirkəti Yayım Şurasının üzvü seçilsinlə:

Babanlı Yusif Məmməd oğlu - namizədliyi idman federasiyaları tərəfindən irəli sürülmüşdür;

Musayev Salman Musa oğlu - namizədliyi dini konfessiyalar tərəfindən irəli sürülmüşdür;

Qafarova Zəmfira Həsən qızı - namizədliyi yaradıcılıq təşkilatları tərəfindən irəli sürülmüşdür.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri
O.Əsədov

Bakı şəhəri, 23 aprel 2019-cu il.

Konstitutsiya Məhkəməsi Plenumunun növbəti açıq məhkəmə iclası keçirilib

Fərhad Abdullayevin sədrliyi ilə Azərbaycan Respublikası Konstitutsiya Məhkəməsi Plenumunun konstitutsiya məhkəmə icraatı qaydasında növbəti açıq məhkəmə iclası keçirilib.

Konstitutsiya Məhkəməsinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, iclasda "POSCO DAEWO" Korporasiyasının şikayəti üzrə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin İnzibati-İqtisadi Kollegiyasının 2018-ci il 16 may tarixli qərarından Azərbaycan Respublikasının Konstitutsiyasına və qanunlarına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair konstitutsiya işinə baxılıb.

Konstitutsiya Məhkəməsinin Plenumu iş üzrə hakim S.Salmanovanın məruzəsini, erizəçinin nümayəndəsinin çıxışını, ekspertlərin rəylərini dinləyib, iş materiallarını araşdırıb müzakirə edərək qərar qəbul edib.

Qərarda deyilir ki, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin İnzibati-İqtisadi Kollegiyasının Koreya Kommersiya Arbitraj Şurasının 2017-ci il 12 iyun tarixli qərarı Azərbaycan Respublikasında tanınması və məcburi icra edilməsi dair "POSCO DAEWO" Korporasiyasının vəsatətinin (erizəsinin) təmin edilməməsi barədə 2018-ci il 16 may tarixli qərardakı Azərbaycan Respublikası Konstitutsiyasının 60-cı maddəsinin I hissəsinə, 127-ci maddəsinin II və VII hissələrinə, Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin 476-cı maddəsinə uyğun olmadığından qüvvədən düşmüş hesab edilsin. İşə bu qərarda əks olunmuş hüquqi vəzifələrə uyğun olaraq mülki prosessual qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə yenidən baxılsın.

Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir, qətidir, heç bir orqan və ya şəxs tərəfindən ləğv oluna, dəyişdirilə, yaxud rəsmi təfsir edilə bilməz.

AZƏRTAC

Azərbaycanın demoqrafik inkişafı sosial-iqtisadi yüksəlişin əsas göstəricisidir

“Güclü iqtisadiyyat, güclü sosial siyasət, vətəndaş cəmiyyətinin möhkəmləndirilməsi, qanunun aliliyinin bərqərar olunması, demokratiyanın inkişafı, siyasi islahatların aparılması və dərinləşməsi - bütün bunlar Azərbaycanı hərtərəfli inkişaf etdirmək üçün vacib amillərdir. Onların hamısı Azərbaycanda vardır və bütün istiqamətlərdə islahatlar aparılır. Bizim əməlimizlə sözümlər arasında heç bir fərq yoxdur. Biz müstəqil siyasət aparırıq, öz gücümüzə arxalanırıq, öz hesabımıza yaşayırıq”.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Əhali və onun strukturu ilə bağlı kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri milli gücün əsas elementləridir və təbii ki, Azərbaycan xalqının genofondunun qorunması, miqrasiya və demoqrafiya kimi məsələlər milli təhlükəsizlik baxımından olduqca mühümdür. Bu baxımdan, sosial sahələrin və insan kapitalının inkişafı “İnkişaf Konsepsiyası”nın əsas prioritetlərindən biridir. Təhsil və səhiyyədə keyfiyyətin yüksəldilməsi, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, gender bərabərliyinin təmin olunması və ailənin inkişafı, gənclərin potensialının və idmanın inkişaf etdirilməsi bu prioritet cərgəsində əsas istiqamətlərdir. BMT-nin ekspertləri tərəfindən işlənmiş və 1990-cı ildə təqdim olunmuş insan inkişafı konsepsiyası davamlı inkişafın əsas və yeganə məqsədini - əhalinin rifahını vurğulayır. Eyni zamanda, sosial-iqtisadi inkişaf yolunda əhalinin rifahının təminatı hər bir dövlət üçün əsas məqsəd kimi hesab olunur. Beləliklə, insan inkişafı və sosial-iqtisadi inkişaf qarşılıqlı əlaqəlidir və bir-birini şərtləndirirlər. İnsan inkişafının demoqrafik aspektləri əhalinin sağlamlığı, ömrü uzunluğu, əhalinin yaşlaşması, doğum, reproduktiv sağlamlıq və digər geniş sahəli məsələləri özündə cəmləşdirir.

Bəşəriyyətin inkişaf tarixi əhalinin təkrar istehsal dinamikasının dəyişməsi ilə sıx bağlıdır. Müasir dövrün global problemləri arasında demoqrafik problemlərin həllinin vacibliyi və mühümlüyü bütün dövlətlər tərəfindən qəbul edilmişdir. Əhalinin qocalması prosesinin güclənməsi ictimaiyyətin qarşısında ciddi sosial-iqtisadi, sosial-psixoloji, tibbi-sosial və etik problemlər qoyur. Bunların arasında işçi qüvvəsi, ictimaiyyətin iqtisadi yükünün artması, istehlak səviyyəsinin xarakterinin dəyişməsi, ahiillərin sağlamlığı və tibbi-sosial kömək üçün vəsaitlərin artırılması və s. ilə bağlı problemləri göstərmək olar. Qlobal və milli səviyyədə davamlı insan inkişafı iqtisadi, sosial və demoqrafik inkişafı birlikdə qarşılıqlı əlaqələrin mürəkkəb sistemini təşkil edir.

Son zamanların demoqrafik tədqiqatları göstərir ki, doğumun ümumdünya səviyyəsi, yeni qadının reproduktiv yaşı müddətində dünyaya gətirdiyi uşaqların orta sayı XXI əsrin əvvəlində 2,9-a qədər düşmüşdür. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, 1985-ci ildə bu səviyyə 4,2 təşkil edirdi. Müasir dövrdə bir çox ölkələrdə ailələr bir və ya iki uşaqla kifayətlənirlər. Bu gün dünya əhalisinin 44%-nin yaşıdığı 61 ölkədə doğum səviyyəsi əhalinin indiki sayını saxlamaq üçün zəruri olan 2,2-dən aşağıdır. 30-dan çox ölkədə əhalinin sayı sabitləşib və uzun illər ərzində dəyişilmir.

BMT-nin proqnozlarına görə, bir sıra Avropa ölkələrində əhalinin ümumi sayının azalmasına baxmayaraq, dünyada əhalinin ümumi sayı 2025-ci ildə artacaq və 8 milyard nəfərdən çox olacaqdır. Məlumdur ki, əhalinin nəzarət olmadan artımı ilə mübarizə aparın ölkələr üçün hələ bütün universal həlli mövcud deyil, lakin bir sıra regionların təcrübəsi göstərir ki, bu problem həll oluna bilər. Bunun üçün hər bir ölkənin spesifik xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq, demoqrafik proseslərin ölkənin sosial-iqtisadi strategiyasına uyğun inkişafına nail olmaq və demoqrafik vəziyyəti yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə 1999-cu ildə “Azərbaycan Respublikasının Demoqrafik İnkişaf Konsepsiyası” qəbul edilməsi və onun əsasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 noyabr 2004-cü il tarixli Sərəncamı ilə “Demoqrafiya və əhali sakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Programı” təsdiq edilməsi. Bu proqram əhalinin optimal təkrar istehsalına nail olunması, ölümlərin azaldılması, orta ömür uzunluğunun artırılması, ana və uşaqların müdafiəsinin gücləndirilməsi, ailənin inkişafı üçün əlverişli sosial-iqtisadi zəmin yaradılması və miqrasiya proseslərinin tənzimlənməsi sahəsində dövlət orqanlarının və digər sosial institutların məqsədyönlü fəaliyyətidir.

Başqa sözlə, bu, doğum, ölüm, nikah, boşanma proseslərinə və əhalinin yaş strukturlarına təsir edən siyasətdir.

Əhalinin təbii artımının çox da yüksək olmayan göstəriciləri ilə xarakterizə olunan təkrar istehsalın birinci tipinə aid olan ölkələrdə cəmiyyət demoqrafik siyasət aparılır. Onun məqsədi doğumu və təbii artımı yüksəltməkdir. Əsasən iqtisadi vasitələrin istifadə olunduğu (uşaqlara qulluq üçün yardım, gənc ailələrə güzəştli kreditlərin ayrılması, doğumdan sonrakı ödənişli dövrün uzadılması və s.) demoqrafik siyasətin həyata keçirildiyi ölkələrə Fransa, Çexiya, Macarıstan, Avstri-

ya, Danimarka aiddir.

Təkrar istehsalın ikinci tipinə aid olan, yeni doğum, ölüm və təbii artımın yüksək göstəriciləri olan ölkələrdə isə, doğumu və təbii artımı azaltmağa çalışırlar. Əhalinin artımından ən çox Çin, Hindistan, Bangladesh, Nigeriya və Vyetnam kimi ölkələr narahat olurlar. Bu ölkələrdə güclü ailə planlaşdırılması siyasəti həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikasının müasir demoqrafik tarixi 1990-2002-ci illər və 2003-cü ildən başlanan dövrlərə bölünə bilər. 1990-cı ilin əvvəllərində Azərbaycan Respublikası Sovet İttifaqının müstəqillik yoluna qədəm qoymuş bir çox keçmiş ölkələri kimi, bazar iqtisadiyyatı və demokratiyanın inkişafı istiqamətində bir çox dəyişikliklərə məruz qalmışdır. Keçid dövrünün bir sıra iqtisadi və sosial problemlərinin qarşıya çıxması ilə yanaşı, Ermənistan tərəfindən Azərbaycan torpaqlarının 20 faizinin işğal olunması vəziyyəti daha da mürəkkəbləşdirmişdi. Belə ki, nəticədə 20 min nəfər azərbaycanlı həlak olmuş, 100 min nəfər yaralanmış, 50 min nəfər müxtəlif dərəcəli xəsarət alaraq əlil olmuş, 4011 nəfər itkin düşmüşdür. 4 minə yaxın müəssisə və 30 min iş yeri itirilmiş, bir milyondan çox qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüş insanların sosial problemləri ağır yük kimi gənc müstəqil dövlətin üzünə düşmüşdür. Belə şəraitdə inkişafın sosial aspekti daha çox əhəmiyyət kəsb edir. Bu dövrdə ictimai gərginliyi aradan qaldırmaq üçün yerinə yetirilən tədbirlər - mülləmədi olaraq əməkhaqqının 2-3 dəfə artırılması, çoxsaylı imtiyazların tətbiqi və s. tədbirlər ölkənin real iqtisadi imkanları ilə uyğun gəlməyirdi. Nə görə əks effekt göstərdilər və inflyasiya proseslərini sürətləndirdilər. Bütlüvlükdə ölkəni bürüyən böhran 90-cı illərdə başladı və əhalinin həyat səviyyəsinin aşağı düşməsi ilə müşayiət olundu ki, bu da ölkənin demoqrafik inkişafına da mənfi təsirini göstərdi. Beləliklə, 1990-2002-ci illər dövründə ümummilli lider Heydər Əliyevin bu sahədə atdığı addımlar təzliklə öz konkret nəticələrini göstərməyə başladı. Ölkəmi özünün yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyaraq, dövlət quruculuğu, iqtisadi, sosial və mədəni həyatda demokratiyanı, qanunvericiliyin formalaşması üçün geniş imkanlar yaratmışdı. 2003-cü ildən başlayaraq Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlar, əldə olunanş davamlı makroiqtisadi sabitlik, əhalinin sosial müdafiə sisteminin gücləndirilməsi, yoxsulluğun azaldılması və əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəlməsi demoqrafik inkişafda da müsbət təsir göstərmişdir. Bu dövr ərzində əhalinin sağlamlığının möhkəmləndirilməsi istiqamətində görülən tədbirlər nəticəsində ölüm səviyyəsinin azalması, xüsusən körpə ölümünün, doğulanda gözəllənən ömrü uzunluğu göstəricisinin artması, ölkənin miqrasiya axınının azalması və müsbət miqrasiya saldosuna tədricən keçid müşahidə olunur.

Ümumi sosial siyasətin bir hissəsi kimi demoqrafik siyasət hazırda Azərbaycan Respublikasında xüsusi aktualı daşıyır. Bununla əlaqədar olaraq, demoqrafik proseslərin ölkənin sosial-iqtisadi strategiyasına uyğun inkişafına nail olmaq və demoqrafik vəziyyəti yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə 1999-cu ildə “Azərbaycan Respublikasının Demoqrafik İnkişaf Konsepsiyası” qəbul edilməsi və onun əsasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 noyabr 2004-cü il tarixli Sərəncamı ilə “Demoqrafiya və əhali sakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Programı” təsdiq edilməsi. Bu proqram əhalinin optimal təkrar istehsalına nail olunması, ölümlərin azaldılması, orta ömür uzunluğunun artırılması, ana və uşaqların müdafiəsinin gücləndirilməsi, ailənin inkişafı üçün əlverişli sosial-iqtisadi zəmin yaradılması və miqrasiya proseslərinin tənzimlənməsi sahəsində dövlət orqanlarının və digər sosial institutların məqsədyönlü fəaliyyətidir.

Başqa sözlə, bu, doğum, ölüm, nikah, boşanma proseslərinə və əhalinin yaş strukturlarına təsir edən siyasətdir.

Əhalinin təbii artımının çox da yüksək olmayan göstəriciləri ilə xarakterizə olunan təkrar istehsalın birinci tipinə aid olan ölkələrdə cəmiyyət demoqrafik siyasət aparılır. Onun məqsədi doğumu və təbii artımı yüksəltməkdir. Əsasən iqtisadi vasitələrin istifadə olunduğu (uşaqlara qulluq üçün yardım, gənc ailələrə güzəştli kreditlərin ayrılması, doğumdan sonrakı ödənişli dövrün uzadılması və s.) demoqrafik siyasətin həyata keçirildiyi ölkələrə Fransa, Çexiya, Macarıstan, Avstri-

tutulur. Bununla bağlı vəziyyəti təhlil edərkən dünya üzrə doğumun səviyyəsinin aşağı düşdüyünü müşahidə etmək olar. Müxtəlif ölkələrə nəzər salaraq bunu daha aydın görmək olar. Məsələn, Rusiyada 1980-ci illərin sonu 1990-cı ilin əvvəllərində doğumun səviyyəsi aşağı düşmüşdür. Avropada isə doğumun səviyyəsi 1960-1970-ci illərdən azalmağa başlamışdır. Avropada ən aşağı ümumi nəsilvermə əmsali Rusiyadır. (1,35) Müqayisə üçün qeyd etmək ki, İsveçdə ümumi nəsilvermə əmsali 1,65, Böyük Britaniya və Finlandiyada doğumun ümumi əmsali 1,71, Niderlandda 1,73, Danimarkada 1,74, Norveçdə 1,80, Fransada 1,89, ABŞ-da isə 2,01-dir. Əlbəttə, ümumi nəsilvermə əmsalının Rusiyadan da az olduğu ölkələr vardır. Buraya Ukrayna (1,06), Çexiya (1,18), Slovakiya (1,19), İtaliya (1,20), Moldova (1,21), Sloveniya (1,21), Belorus (1,22), Polşa (1,22), Latviya (1,23), Litva (1,23), Rumıniya (1,24), Bolqarıstan (1,29), Yaponiya (1,29), Macarıstan (1,30), İspaniya (1,30) və digər ölkələri aid etmək olar.

Ümumiyyətlə, bu və ya digər ölkənin demoqrafik vəziyyətini öyrənərkən vacib məsələlərdən biri doğulan uşaqların cinsi və yaş qrupları, eyni zamanda, uşaq ölümü üzrə olan rəqəmlərdir. Ölkəmizdə doğulanların sayı ölənlərin sayını 2-2,5 dəfə üstələyir. Körpə ölümü hər 1000 nəfər diri doğulana 1991-ci ildə 25,3-dən 11,1-ə düşmüşdür. 1991-ci ildə 5 yaşadək uşaqlar arasında hər 1000 nəfər diri doğulana 40,1 idisə, 2017-ci ildə bu göstərici 13,7-ə qədər azalmışdır. Doğulanda gözəllənən ömrü uzunluğu 1991-ci ildə 71,1 idi. Yeni kişilər arasında 67, qadınlar arasında 74,8 idisə, 2010-cu ildə bu uyğun olaraq 73,6, kişilər arasında 70,9, qadınlar arasında 76,2 olmuşdur. 2011-ci ildə isə doğulanda gözəllənən ömrü uzunluğu 73,8, yeni kişilər arasında 71,2, qadınlar arasında isə 76,5 olmuşdur. Bununla belə, ölkədə doğulanlar arasında cins nisbətinin pozulması narahatedici məqamlardan birinə çevrilmişdir. Diri doğulanların cins strukturlarında 1990-cı illərin əvvəllərindən oğlan uşaqlarının artımı müşahidə olunur və hazırda hər 100 doğulan qıza 115 oğlan düşür. Halbuki bioloji norma göstəricisi 105-107 təşkil edir. Təbii ki, bu, ilk növbədə valideynlər tərəfindən uşağın cinsinin seçimi ilə bağlı verdiyi qərar və tədbirlərlə (selektiv abortlar) izah oluna bilər. Bu meylin davam etməsi gələcəkdə demoqrafik inkişafda öz mənfii təsirini göstərə bilər. Ona görə də bu nisbətin böyüməsinin qarşısının alınması üçün müxtəlif məlumatlandırma, maarifləndirmə, həvəsləndirmə tədbirlərinin davam etdirilməsinə və daha da gücləndirilməsinə ehtiyac var. Bununla bağlı olaraq, doğulanlar arasında cins nisbətinin pozulmasının aradan qaldırılmasına dair Fəaliyyət Planı hazırlanır, yaxın müddətdə qəbul olunması nəzərdə tutulur.

Əhalinin sayının və quruluşunun dəyişməsi ümumi əmək yükünün yenidən bölüşdürülməsinə və yaş-cins qrupları üzrə əhalinin məşğul-

luq səviyyəsinin dəyişməsinə gətirib çıxarır. Belə ki, cavanların və orta yaşlıların əhalinin ümumi sayındakı xüsusi çəkisinin azalması ən böyük əmək yükünün yuxarı yaşlı əhali qrupunun üzünə düşməsinə səbəb olur. İnsanların əmək aktivliyi isə çox vaxt onların yaş həddindən asılı olur. Normal iqtisadi inkişaf üçün gənclərin sayı kifayət qədər olmalıdır. Belə ki, gənclər fəal, mobil işçi qüvvəsi kimi, bilik və peşələrə sürətlə yiyələnərək bu bilikləri praktiki işdə istifadə etmək qabiliyyətinə malikdirlər. Ölkə əhalisinin 2,5 milyon nəfərini və ya 25,5 faizini gənclər təşkil edir. Gənclərin 50,6 faizi şəhər yerlərində, 49,4 faizi isə kənd yerlərində yaşayır. Gənclərin 48,3 faizini qadınlar təşkil edir. 2017-ci ildə 15-29 yaşlı qadınlar tərəfindən doğulan uşaqların sayı 115,5 min nəfər olmuşdur və bütövlükdə doğulan körpələrin 80,2 faizi gənc anaların payına düşmüşdür. Otən il ölkədə nikaha daxil olanların 77,9 faizini gənclər təşkil etmişdir. İlk dəfə nikaha daxil olan kişilərin orta yaşı 27,6, qadınların isə 23,7-dir.

Azərbaycanda əmək qabiliyyəti yaşda ölənlərin sayı azalmışdır. Belə ki, əgər 1991-ci ildə əhalinin hər 1000 nəfərinə 6,2 idisə, 2017-ci ildə bu göstərici 5,5-ə düşmüşdür. Əməkqabiliyyəti yaşda ölənlərin sayı da 1991-ci ildə müqayisədə azalaraq 2017-ci ildə əhalinin hər 1000 nəfərinə 2,6 olmuşdur. Bu gün bizi düşündürən məsələlərdən biri də pensiya və müavinət alan əlillər sayıdır. Belə ki, 2018-ci ilin əvvəlinə bu şəxslərin sayı 625 640 nəfər olmuşdur. Bu isə iqtisadi fəal əhalinin sayına təsir edir. Xüsusi ilə sağlamlıq imkanları məhdud olan 18 yaşadək olan uşaqların sayının artması da (2018-ci ilin əvvəlində bu rəqəm 71 783 olub) əməkqabiliyyəti insanların sayına öz mənfii təsirini göstərə bilər. Bu insanlar üçün iş yerlərinin yaradılması və məşğulluğunun artırılması üçün Dövlət proqramları qəbul edilir və həyata keçirilir. Qeyd etmək lazımdır ki, ölkə başçımız cənab İlham Əliyev və Respublikanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva bu sahədə mühüm qanunların qəbul edilməsi və önəmli layihələrin reallaşdırılması ilə bu məsələyə xüsusi diqqət ayırırlar.

Digər vacib məsələlərdən biri də odur ki, əhalinin sayının stabil saxlanılması üçün təbii ölümlə miqrasiyanı sayı eyni saxlanılmalıdır. Məsələn, Rusiyada emigrantların hesabına əhalinin sayının saxlanılması prosesi daha sürətlidir. Lakin emigrantların hesabına əhalinin sayının artması heç də müsbət hal deyil. Rusiyada bu problemi aradan qaldırmaq üçün xüsusi dövlət proqramları qəbul olunmuşdur.

Azərbaycanda miqrasiya məsələləri xüsusi olaraq diqqətdə saxlanılır. Müsbət miqrasiya saldosu davam edir. 2018-ci ildə daimi yaşamaq üçün ölkəmizə gələnlərin sayı gedənlərin sayından iki dəfədən çox olub. Daha dəqiq əgər 1991-ci ildə daimi yaşamaq üçün Azərbaycanı tərk edənlərin sayı 106 399 nəfər idisə, 2017-ci ildə bu rəqəm 1901 nəfərə düşmüşdür.

Azərbaycanın müstəqilliyi dövründən bu günədək baş verən miqrasiya proseslərinin 3 istiqamətini müşahidə edə bilərik: 1-ci mərhələ Ermənistanın torpaqlarımızı işğal etməsi nəticəsində etnik və hərbi xarakter daşıyan məcburi miqrasiya dövrü kimi qiymətləndirilir. Ölkədə bir milyon Azərbaycan vətəndaşı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüşdür, onların dörd yüz mindən çoxunu qadınlar, üç yüz mindən çoxunu isə uşaqlar təşkil edirdi. Yaşadıqları stress, fiziki və psixoloji zorakılıq uzun müddət, bir çox hallarda isə həyat boyu davam edir. Onların yenidən ailəyə, cəmiyyətə inteqrasiyası üçün reabilitasiya işləri daha da gücləndirilir. Qeyd etmək lazımdır ki, bütün çətinliklərə baxmayaraq, qadınlarımız özlərində çox tapmağı bacarıdılar. Və Azərbaycanın inkişafı və müstəqilliyinin gücləndirilməsi prosesində aktiv iştirak etməyə başladılar. Azərbaycan hökuməti həmin qadınların ictimaiyyəti həyata inteqrasiya edilməsi üçün bütün qüvvəsinə səfərbər etmişdir. Hazırda bu qadınlar arasında millietnik vəkil, müəllimlər, həkimlər, dövlət qulluqçuları, kənd təsərrüfatında çalışanlar vardır. Qaçqın və məcburi köçkünlərin, eyni zamanda, atəşkəs dövründə ziyan dəymiş evlərin inşası, sosial obyektlərin təmiri ilə sosial müdafiəsi, onların mənzil-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması Azərbaycan hökumətinin qarşısında duran əsas vəzifələrdən biridir. Otən müddət ərzində onlarla yeni qəsəbə salınmış, məktəblər, uşaq bağçaları, tibb məntəqələri, mədəniyyət mərkəzləri tikilmiş, müasir tələblər əsasında infrastruktur yaradılmışdır. Əlbəttə, bu insanlar üçün nə qədər imkanlar yaradılsa da, onların bir arzusunu var: doğma torpaqlara qayıtmaq. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “İsgəldən azad edilmis Cəbrayıl rayonunun Cəbrayıl Mərcanlı kəndinin bərpası ilə bağlı tədbirlər haqqında” imzaladığı Sərəncam hər birimizdə, xüsusilə, evlərindən, ata-baba yurdlarından didərgin düşmüş vətəndaşlarımızda böyük ümidlər yaradır.

Miqrasiya proseslərinin 2-ci istiqaməti əsasən iqtisadi amillərin təsiri ilə formalaşmışdır. SSRİ dağıldıqdan sonra, bir sıra zavod və fabriklər bağlanmış, məşğulluğun səviyyəsi aşağı düşmüşdü. İşsizlik və əməkhaqlarının aşağı olması çoxlu sayda azərbaycanlı miqrantın iş axtarışı üçün qonşu ölkələrə üz tutmasına səbəb olmuşdur. Mövcud miqrasiya proseslərində əsasən kişilər iştirak edirlər, qadınlar isə öz uşaqlarını böyütmək və onlara təhsil vermək, həmçinin ailənin yaşlı üzvlərini baxmaq üçün ölkədə qalmalı olurlar. 1993-cü ildə, çətin və mürəkkəb ictimai-siyasi vəziyyətin ağır olduğu bir zamanda Heydər Əliyevin xalqın tələbi ilə yenidən siyasi hakimiyyətə qayıtması ilə, dövlət quruculuğunun inkişafında yeni mərhələ başladı. 90-cı illərin ortalarında başlayaraq, dövlət mülikiyyətinin özəlləşdirilməsi, sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişaf etdirilməsi, torpaq islahatlarının keçirilməsi sayəsində sabitləşdirmək mümkün olmuş və əhalinin məşğulluğu sahəsində

müsbət dəyişikliklər baş vermişdir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasətinin nəticəsində, Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün ölkədə bütün şərait yaradılmışdı və bu gün möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan artıq regionun lider dövlətinə çevrilmişdir. Miqrasiyanın 3-cü istiqaməti 2001-ci ildən bu günədək davam edir. Bu dövrdə əsas tendensiya emiqrasiya axınının sabitləşməsidir. Ölkəmizin iqtisadi inkişafı, neft sektorunda, eləcə də qeyri-neft sektorunda artmaqda olan iqtisadi fəallıq emiqrasiya axınlarının intensivləşməsinə nəticələnmişdir. Tədricən Azərbaycan cənəbi işçilərin təyinat ölkəsinə cəvrlənməkdədir. Bunu statistik göstəricilər də təsdiq edir. Son illər ərzində aparılan davamlı və uğurlu siyasət öz müsbət töhfələrini vermişdir. Bütün çətinliklərə baxmayaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatı ildən-ildə artmaqdadır. Əgər ilk illərdə bu artım daha çox neft əmili sayəsində olmuşdusa, hazırda qeyri-neft sektorunun inkişafı bu artımı təmin edir və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir. Azərbaycanda hər bir ailənin sosial rifahını yüksəltmək, xüsusilə qadınların sosial-iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün qəbul olunmuş bir sıra Dövlət proqramları mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Əhalinin hərtərəfli inkişafına kömək etməyə yönəldilmiş tədbirlər Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən müxtəlif dövrlərdə təsdiq olunmuş Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı, yoxsulluğun azaldılması və davamlı sosial-iqtisadi inkişafı, Məşğulluq Strategiyası, Məşğulluq Strategiyasının həyata keçirilməsi, Miqrasiya, Azərbaycan Gəncliyi, Xüsusi istəddə malik olan uşaqların (gənclərin) yaradıcılıq potensialının inkişafı, Uşaqların təlim-tərbiyəsinin yaxşılaşdırılması və hüquqlarının qorunması, Əlilliyin qarşısının alınması və əlillərin reabilitasiyası, əlillərin və sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların sosial müdafiəsi, Qaçqınların və məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli, Qaçqınların və məcburi köçkünlərin yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması və məşğulluğun artırılması üzrə və digər Dövlət proqramlarında da əksini tapmışdır. Xüsusi ilə “Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Programı”nın uğurla həyata keçirilməsi öz müsbət nəticələrini vermişdir. 14 il əvvəl (2004-cü ilin əvvəllərində) qəbul edilmiş Birinci Proqram demək olar ki, Azərbaycan regionlarında dönüş yaratdı. Keçən müddət ərzində ölkəmiz bütün sahələrdə böyük uğurlara imza atmışdır. Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunu artmış, aparılan siyasi-iqtisadi islahatlar dünya birliyi tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Bütün mötəbər beynəlxalq qurumların reytinglərində Azərbaycan qabaqcıl yerlərdədir. Dünya İqtisadi Forumunun “2017-2018 Qlobal Rəqəbatlılıq Hesabatı”nda Azərbaycan reytingdə 35-ci yerdədir. Azərbaycan sosial bərabərliyin ən aşağı olduğu ölkələrdən biri kimi dəyərləndirilir. Dünya İqtisadi Forumu ölkəmizlə bağlı daha bir hesabatını açıqlayıb. Belə ki, Azərbaycan Dünya İqtisadi Forumunun illik “İnküviz inkişaf indeks - 2018” hesabatında inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında 3-cü yeri tutub. Bu hesabatda Azərbaycan 7 mümkün baldan dörd tam yüzdə almış doqquz (4,69) bal toplayıb. 2018-ci ildə Dünya Bankının yaydığı “Doing Business 2019” hesabatında Azərbaycan dünyanın ən çox islahat aparın ölkəsi elan olunmuşdur. Yeni hesabatda 2017-ci ildə müqayisədə 32 pillə irəliləyərək 190 ölkə arasında 25-ci yerdə qərarlaşıb Azərbaycan Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələri arasında lider mövqeyə yüksəlmişdir. Bütün bunlar onu göstərir ki, müasir inkişaf dövrünü yaşayan Azərbaycanın imkanları genişlənir və bu, dövlətimizin dünyada nüfuzunun ildən-ildə artmasına səbəb olur. Bu gün artıq Azərbaycan özünü dünya miqyasında müstəqil siyasət aparın ölkə kimi təqdim edir. Bunun təminatında cənab Prezidentin və respublikanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın ümummilli lider Heydər Əliyevin ideyalarına, irsinə olan sadiqlik, güclü siyasi iradə, gərgin əmək, yüksək şəxsi keyfiyyətlər, xalqa sıx təmas dayanır. Dünyada risklərin, təhlükələrin artdığı, qanlı münaqişələrin, hərbi qarşıdurmaların gəniş vüsət aldığı bir şəraitdə Azərbaycanda insanlar üçün sabitlik, təhlükəsizlik şəraiti təmin edilmişdir. Bu gün təhlükəsizlik və ictimai asayiş baxımından Azərbaycan dünyanın ən təhlükəsiz ölkələrində biridir. Ölkə başçısının yürütdüyü siyasət Azərbaycan xalqının maraqlarını, onun rifahınıdır. Biz bunu daim görürük, vətəndaşlarımız gö-

rürlər. Ölkə başçısının imzaladığı hər bir Fərman və Sərəncam onların rifah halının yaxşılaşdırılmasına səbəb olur. Çox önəmli faktıdır ki, hər il ölkə başçısının imzaladığı fərman və sərəncamların 65 faizi məhz sosial yönümlüdür. Bütün bunlar bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycan dövləti daim öz vətəndaşına qayğı ilə yanaşır, onun rifahının yüksəldilməsini, sosial problemlərinin həllini prioritet vəzifə kimi görür və bu istiqamətdə məqsədyönlü siyasət həyata keçirir. Ən nümunəvi layihələrdən biri ASAN-dır. Bə, Azərbaycanın brendidir. Ailə Biznesinə Dəstək Mərkəzlərinin (ABAD) yaradılması əhali arasında yeni iş yerlərinin açılmasını asanlaşdırmaqla yanaşı, kənd qadınları arasında kiçik və orta sahibkarlığı artırır. Ölkədə vətəndaşlara daha tez və operativ xidmətlərin göstərilməsi sahəsində davamlı olaraq yeni layihələr reallaşır. Bunlardan biri də DOST-dur. Onun əsas məqsədi əhalinin məşğulluğu, əmək, sosial müdafiə və təminat sahələrində vətəndaşlara göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsidir. Digər layihələrdən biri də icbari tibbi sığortanın tətbiqinin təmin edilməsi ilə bağlı yeni yaradılacaq TƏBİB-dir.

Cənab Prezident çıxışlarında qeyd edir ki, hədəfimiz qüdrətli, müasir dövlət qurmaqdır. Belə bir dövlətin əsasını isə ailələr təşkil edir. Baxmayaraq ki, Ermənistanın qərsiv işğalı siyasəti bu gün də davam edir, bizim 1 milyondan çox qaçqın və məcburi köçkünlümüz var, globallaşmanın mənfi təsirləri var, ölkəmizə qarşı ikili standartlar tətbiq olunur. Bu gün sosial-mənəvi inkişafı təmin edən, fəal, güclü ailələrin formalaşması üçün dövlət tərəfindən bütün imkanlar yaradılır. Azərbaycan ailə modeli esrlər boyu öz dəyərləri ilə ən nümunəvi sosial institutlardan biri olmuşdur. Hər bir insanın, hətta hər bir xalqın özünü-təsdiq etməsinə və inkişafında ailənin rolu böyükdür. Bu institutun möhkəmliyi həmin cəmiyyətin və dövlətin güclənməsi, inkişafı deməkdir. Ölkəmizdə aparılan sosial-iqtisadi quruculuq işləri ailə institutunun möhkəmlənməsinə öz töhfəsini vermişdir. Bu islahatların nəticəsi olaraq qaçqın və məcburi köçkünlər, şəhid ailələri, təqaüddəkilər, az-təminatlı, çoxuşaqlı, gənc ailələrin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm addımlar atılır. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti kimi fəaliyyətə başlayan Mehriban xanım Əliyevanın elə ilk addımları da məhz belə həssas qruplardan olan ailələrə yönəlmişdir. Belə ki, müvəqqəti məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkün ailələr mənzillə təmin edilmişdir. Eyni zamanda, uşaq evlərində böyüyən və internat həyatı başa çatın qızlar və oğlanlar üçün yaşayış binası tikilmiş və onların istifadəsinə verilməmişdir. Və bu proses davam etməkdədir.

Ölkədə ailə institutunun möhkəmləndirilməsi üçün güclü qanunvericilik bazası mövcuddur. Yeni tələblər və ehtiyaclar əsasında bu baza daim təkmilləşir. Həmçinin globallaşma şəraitində dünyada gedən proseslər və çağırışlar, xüsusilə də ölkəmizin yeni inkişaf imkanları Azərbaycanla ailə siyasətinin prioritetlərini özündə əks etdirən strategiyaların hazırlanmasını zəruri edir. Bununla bağlı “Azərbaycan 2020: Gələcəyə Baxış” İnkişaf Konsepsiyasında irəli gələrk Azərbaycan Respublikasının Ailə strategiyası layihəsi hazırlanır və bu il həmin sənədin qəbul edilməsi nəzərdə tutulur. Ailənin möhkəmləndirilməsi, sağlamlıq uşaqların yetişdirilməsi, onların psixi və mənəvi tərbiyəsinin inkişaf etdirilməsi, ailələrin sosial-iqtisadi ehtiyaclarının ödənilməsi - bütün bunlar bütövlükdə Azərbaycan Respublikasının inkişafı deməkdir.

Azərbaycan Respublikası sürətlə inkişaf etməkdədir. Ölkənin qısa zamanda kəsiyində iqtisadi və sosial sahədə qazandığı yüksək nailiyyətləri, ümumbəşəri humanitar problemlərin, XXI əsrin çağırışlarının həllinə yönəldilmiş dünyəvi əhəmiyyətli təşəbbüsləri, gündən-günə artan beynəlxalq nüfuzu Azərbaycanı bir çox istiqamətlərdə regional və global lider çevirmişdir. Bu fakt bir çox beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən BMT, UNESCO, Dünya Bankı və digər nüfuzlu qurumların rəsmi sənədlərində, müstəqil ekspertlər tərəfindən hazırlanmış hesabatlarda öz təsdiqini tapmışdır. Əldə edilmiş nailiyyətlərin əsasında Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi düşünülmüş innovativ inkişaf strategiyası durur. İnsan kapitalının inkişafı hər bir ölkənin, o cümlədən də Azərbaycanın qarşısında dayanan əsas məqsəddir. Çünki insan kapitalına qoyulan investisiya bütövlükdə insanların rifahı, dövlətin inkişafı deməkdir.

Hicran HÜSEYNOVA,
Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, Siyasət elmlər doktoru, professor.

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri vətəndaşları qəbul edib

Aprelin 23-də Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev vətəndaşların növbəti qəbulunu keçirib.

Komitədən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Dövlət Komitəsinin sədri əksəriyyəti məcburi köçkün olan vətəndaşları növbəlik prinsipi əsasında fərdi qaydada qəbul edib, onların müraciətlərini dinləyib. Müraciətlər mənzil-məişət problemləri, vahid aylıq müavinət, status, məşğulluq və digər məsələlərlə bağlı olub. Bü-tün müraciətlər müvafiq qaydada qeydə alınıb və rəsmiləşdirilib. Vətəndaşlara bildirilib ki, hər bir müraciət araşdırılacaq, qanunauyğun tədbirlər görülməkdir və bu bərədə onlara məlumat veriləcək.

Diqqətə çatdırılıb ki, Prezident İlham Əliyev məcburi köçkünlərin problemlərinin həllini sosial siyasətin başlıca istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirib. Onların mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir, müasir tipli qəsəbələr salınır, hər il minlərlə ailə yeni mənzilə köçürülür. Birinci vitse-prezident xanım Mehriban Əliyevanın tapşırığı

əasında, məcburi köçkünlərin müvəqqəti məskunlaşma yerlərində mütəmiz monitorinqlər aparılır, ən ağır şəraitdə yaşayanlar müəyyən-ləşdirilir və birinci növbədə onlar yeni mənzillərə köçürülür.

Qeyd edilib ki, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə bu il aprelin 1-dən məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin məbləği 50 faiz artırılıb. Aprelin 5-də isə Bakının Səbu-nuq rayonunun Kürdəxanı qəsə-

bəsində 810 mənzildən ibarət yaşayış kompleksinin açılışı olub. Həmin mənzillər paytaxtdakı yataqxanalar-da və bəzi ictimai binalarda ağır şəraitdə yaşayan məcburi köçkünlərə verilib. Yeni qəsəbələrin salınması davam etdirilir.

Xatırladıq ki, Dövlət Komitəsinin sədri tərəfindən vətəndaşların qəbulu hər həftənin çərşənbə axşamı günü keçirilir.

AZƏRTAC

Uşaq bağçalarına qəbul elektron qaydada olacaq

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətində paytaxtın məktəbəqədr təhsil müəssisələri və uşaq evlərinin rəhbərlərinin iştirakı ilə bu müəssisələrdə təlim-tərbiyə işlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, uşaqların müəssisələrə qəbulunda şəffaflıq və digər məsələlərə həsr olunmuş müşavirə keçirilmişdir. Müşavirədə son illər ərzində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin ölkədə təhsilə, xüsusi-lə də məktəbəqədr təhsil müəssi-sələrinə olan diqqət və qayğısının nə-ticəsində görülən işlər bərədə məlu-mat verilib, məktəbəqədr uşaq mü-

əssisələrinin tikintisi, əsaslı təmiri və avadanlıqlarla təminatı işlərində Azər-baycanın Birinci xanımı Mehriban Əli-yevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun rolu xüsusi qeyd edilmişdir. Bildirilmişdir ki, hazırda paytaxtda 346 dövlət məktəbəqədr təhsil müəssisə-si fəaliyyət göstərir. Bu il Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti tərəfindən paytaxtda təmirə ehtiyacı olan bağçalar müəy-yənləşdirilmiş və artıq yay aylarında bir sıra bağçalarda təmir işləri görü-ləcəkdir.

Müşavirədə paytaxtdakı məktəbə-qədr təhsil müəssisələrinin avadan-

lıq və inventarlarla təchizatı, təlim-tər-biyə prosesi zamanı mövcud təlimat-lara, tədris proqramlarının tələblərinə əməl olunmasının vəziyyəti, uşaqların qidalanması, ən əsası isə pədaqoji iş-çilərin yerləşdirilməsi və bu gün bir çoxlarını narahat edən məsələ olan bağçalara uşaqların qəbulunun şəffaf, neqativ hallara yol verilmədən aparıl-ması müzakirə olunmuşdur.

Rəhbər işçilərə məktəbəqədr təh-sil müəssisələrinə uşaqların qəbulun-da neqativ hallara yol verilməməsi ilə bağlı ciddi xəbərdarlıq edilib, bildiril-mişdir ki, qəbul məsələlərində neza-

retə götürülmüş və bağçalara qəbulun elektronlaşdırılması işləri artıq bu ilin sonuna kimi həyata keçiriləcəkdir. Bu istiqamətdə işlər davam edir.

İsrail KÖRİMOV,
Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti
Mətbuat Xidmətinin rəhbəri.

Tom Butçer:

Bakı şəhər halqası Formula 1 yarışlarına tam hazırdır

Aprelin 23-də yerli KİV nümayəndələri üçün Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisinin keçiriləcəyi Bakı şəhər halqasına media-tur təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, media nümayəndələri əvvəlcə "Paddock"da görülən işlərlə tanış olublar.

Formula 1 yarışlarının ölkəmizdə təşkilatçısı "Ba-kı Şəhər Halqası" Əməliyyat Şirkətinin yarış obyekt-nin tikintisi üzrə rəhbəri Tom Butçer bildirib ki, üç aydan çox intensiv şəkildə işləyirdik və artıq yanşı-lara hazırıq. Hazırda bəzi xırda işlər görülür. Formula 1 və Beynəlxalq Avtomobil Federasiyalarının rəsmi-ləri də yarışa tam hazırdır.

"Çalışırıq ki, yarış əvvəlki illərdə olduğu kimi yax-

şı təşkil edək. Yolları tam bağlamazdan əvvəl görü-lməyən bir sıra işlər vardı. Bəzi yerlərdə sədd və qa-pılar quraşdırıldıq, rəngləmə işləri aparıldı. Həminçin

künc hissələrdə təhlükəsizlik məqsədi ilə əlavə bar-yerlər quraşdırıldı. Hazırda da bu kimi işlərlə məş-ğuluq" - deyir Tom Butçer məlumat verir.

Komandaların hazırda öz qərarlarını hazır vəzi-yetə gətirməklə məşğul olduqlarını söyləyən avstra-liyalı mütəxəssis qeyd edib ki, ötən həftədən başla-yaraq komandaların yükləri hava, quru və su yolu ilə Bakıya gətirilir. Təzliklə pilotları da Bakıda görə bile-cəyik.

Sonra media nümayəndələri xüsusi avtomobillə Bakı şəhər halqasında dövrə vurublar.

Xatırladaq ki, Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisi aprelin 26-28-də Bakı şəhər halqasında keçiriləcək.

AZƏRTAC

SAXTA SOYQIRIM AŞIQLƏRİ

Təcavüzkar işğalçı müharibə, əsassız şəri ıddiaları, qondarma soyqırımı ərazi üzündən Ermənistan bu gün faktiki olaraq inkişaf etmir. İş o yere çatıb ki, "Böyük Ermənistan" xülyası ilə yaşayan bu ölkə onunla cənib-ərbəbir olduğu İrana da, Gürcüstana da ərazi ıddialarının olduğunu gizlətmir. Bilirisi şəhərinin onların saldığını, bu şəhərin tarixi adının ermənica "Txvin" olduğunu deyirlər. İstənilən dövlətin inkişafı qonşuları ilə münasibətlərindən birbaşa asılıdır. Ermənistanın bu münasibətləri yolu-na qoymasına engel törədən və er-mənilərin inənməyə məcbur edildik-ləri iki qlobal fantaziya - Türkiyənin ayağına yazılan saxta "soyqırım", Azərbaycan və Türkiyə tərəfindən "qədim" erməni torpaqlarının "işğal" adına səfsəfə bu cirdən dövlətin regional inkişafı əngəl olması ilə yana-sı, beynəlxalq münasibətlərə də zər-bə vurmağa davam edir. Belə tə-səvvür yaranır ki, Ermənistan, orada yaşayan ermənilər qapalı məkanda, qəfəsə dəşəyir, ne hakimiyyət dəyi-şikliyinin, nə də, dünyada gedən qlo-bal proseslərin bu qat qəfəsə və ora-dakı ermənilərə ele də bir təsiri ol-mur.

Bu bərədə erməni xalqına müraci-ət edən ukraynalı tədqiqatçı, tarixçi, erməni əsilli məşhur blogger Filipp Ekozyantsin erməni xalqının bu qəfəs-dən çıxış yolunu belə göstərir: "Əv-əlcə heç vaxt ermənilərin ölməyə torpaqları tələb etməkdən əl çəkmək lazımdır. Bizim bunun üçün ne hüqu-qı, nə də mənəvi cəhətdən heç bir haqqımız yoxdur. İkinci, qondarma soyqırımdan danışımağda və türk xal-qını cinayətkar adlandıрмаğa son qoymaq lazımdır. "Soyqırım" sözü xalqımızı məhv etməyə cəhd göstər-mək anlamına gəlir. Ancaq türk xalqı heç vaxt bizim xalqımızı məhv etmə-yə cəhd göstərməyib. Türk xalqını soyqırımda günahlandırmaq - bu ar-tıq tibbi axmaqlıq deməkdir. Düşünün ki, heç bir insan, heç bir insan dəstə-si, hətta kifayət qədər böyük olsa bel-ə, bütün xalqa eyniləşdirilə bilməz. Bu cür eyniləşmə bizim şüurumu-zun manipulyasiyasından artıq bir şey deyil. Bu cür manipulyasiyanın nəticəsi nifrətdir və bu nifrət Er-mənistanın qonşuları ilə münasibətlərini yoluna qoymasına heç cür imkan vermir. Mən dəfələrlə ermənilərdən planetdəki "bütün türkləri məhv et-mək" istədiklərini eşitməmişəm. Yaxşı, ne olsun? Hansısa dəlilləri sözləri bütün xalqın fikrini və əhvalını ifadə edə bilməyi? Axı erməni xalqının tarix-inde soyqırım adlandırılma bələyçi heç bir şey yoxdur".

Bəs bu bədnam ıddialar necə meydana gəlib? 20-ci əsrin əvvəl-lərində Osmanlı imperiyasında bir neçə yüz millətçi erməni bu imperiyanın ərazisində ayrıca dövlətlərini yarat-maq üçün özlərinin axmaq mübarizə-sini başlatdılar. Təbii ki, onlar Os-manlı imperiyasının bütün erməni əhalisinin fikirlərini ifadə etmirdilər. Onlar bütün ermənilərin fikrini sadə-cə öyrənə bilməzdilər.

Bu arada **Birinci Dünya müharibəsindən əvvəl imperialist dövlətlər Osmanlı bədləşdirmək üçün böyük bir plan hazırlamışdılar. Bu planın ən əhəmiyyətli hissəsi isə ermənilərə bağlı idi. Onlar əllərində tutduqları "erməni kartı"-nı "kə-zir" kimi Osmanlıya qarşı irəli sür-dülər.** Daşnakların ətrafında topla-sın erməni satqın qruplaşmalarına Türkiyənin işğalı yolunda iki missiya tapşırılmışdır: 1. Türkiyə erməniləri ar-xa cəbhədə etiraz aksiyalarına baş-layaraq, türk ordusunu zəiflətməli. 2. Türkiyə ermənilərindən ibarət olan könüllü birliklər türk ordusunu yara-ra-q, türk ordusu üçün yol açmalı.

Ermənilər öz miskin xislətlərinə uyğun olaraq böyük dövlətlərin sifa-rışlarını canla-başla qəbul edərək tə-bəələri olduğu Osmanlı imperiyasına xəyanət yolunu tutdular. Özü də ne-

cə? Bu haqda tarixi həqiqətlər nə de-yir?

I Pyotr vəsiyyətlərində ruslara gu-ya provaslavlığın mərkəzi İstanbulu (Konstantinopolu) və ona bağlı Ana-dolu yarımadasını tutmağı vəsiyyət etmişdi. Ümumiyyətlə, bir gözü cənub-una istli ruslandıa olan Rusiya imperi-yası bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 1877-78-ci il rus-türk müharibəsi rusların qələbəsi, Bolqarıstanın Osmanlı imperatorlu-ğuna təslim olmasına qarşı cəbhənin istisna istisna istisna Rusiya imperi-ya-sı bu yolda başlıca maneə kimi Os-manlı imperiyasını görürdü. Bu isə bir neçə qanlı rus-türk müharibələrinə səbəb olmuşdur. 18

1915-ci ildə ermənilərin törətdikləri qırğınlar və türklərin cavab tədbirləri

Tarixi faktların araşdırılması göstərir ki, Türkiyə Birinci Dünya müharibəsinə girdiyi ərəfədə Rusiya tərəfindən könüllü erməni dəstələri yaradılmış və onlar silahlandırılmışdı. Bu terrorçu dəstələr Qafqaz və Şərqi Anadolı hərbi teatr meydanında rus ordusunun köməkçisi rolunu oynamalı idi.

Birinci Dünya müharibəsi illərində ermənilərin Türkiyəyə qarşı ilk silahlı çıxışı Zeytun bölməsində oldu. III Napoleon tərəfindən "Zeytun" respublikası adlandırılan bu bölgədə ermənilər çoxdan hazırlik işləri görmüşdülər. Onlar Türkiyədə səfərbərliyə qarşı çıxır, səfərbərlik məntəqələrinə qeydiyyat üçün gedən müsəlmanları qəddarlıqla öldürür və əşyalarını ələ keçirirdilər. Zeytun erməniləri komandır və zabitləri özlərindən olmaqla "Zeytun fədai alayı" adı ilə bölgəni mühafizə etmək üçün ermənilərdən ibarət bir milis təşkilatının qurulmasına icazə verilməsini tələb etmişdilər. Ermənilər buna nail ol-mayıb mauzer və başqa silahlarla silahlanmış dəstə-tələr təşkil edərək dağlara çəkilmişlər. Onlar dağ yollarında rast gəldikləri türklərə hücum edərək ək-səriyyəti qətlə yetirmişlər.

Zeytundakı Hncaq komitəsi liderlərinin Cakir oğlu Panosuk evində keçirilən toplantıda təxribat plan-ları hazırlanmışlar. 1915-ci ilin fevral ayında hərə-kə-tə keçən 800 nəfərlik dəstə Maraşın teleqraf xəttini kəsmiş, əsgəri qışlağa basqın etmiş və təkcə mo-nastrına sığınmışlar. 25 jəndarm şəhid olmuş, 34-ü isə ağır yaralanmışdı. Bundan əlavə Maraşın müxtəlif yerlərində bir çox müsəlman erməni dəstələri tərəfindən öldürülmüşdü. Bölgədə orduya çağılan ermənilərin hamısı fərarilik etmişdir.

1915-ci il fevralın 24-də İngiltərədəki rus səfəri İngiltərə xarici işlər nazirliyinə gedərek bildirmişdir ki, Zeytunlu bir erməni Qafqaz canişini knyaz Voron-sov-Daşkova müraciət edərək türk ordularının əla-qə yollarını kəsmək üçün 15 minlik bir qüvvə topla-dıqlarına ancaq silah və sursat olmadığını söyləmiş-dir. Güman edildi ki, ingilis və fransızlar Antalya li-manı vasitəsilə yardım göndərə bilərlər. Rus səfəri ingilislərin bu işə necə baxdıqlarını soruşmuş, an-caq müsbət cavab ala bilməmişdi.

Ermənilər Diyarbəkirdə də müəyyən təxribatlar

törətmiş, əsgərliyə getməyən və silahları ilə birlikdə ordudan qaçan ermənilər "dam taburu" adlı dəstələr təşkil edərək, ev-ev gəzir, hərbi ehtiyacları üçün pul və vəsait toplayır, verməyənləri hədələyir, qətlə ye-tirirlilər.

Türk hakimiyyət orqanlarının apardıqları xatənş-lar nəticəsində "dam taburu" təşkil edən 500 ermə-ni silahları ilə birlikdə yaxalanmışdı. Daha sonra ev-lərdə 1000-ə qədər erməni fərarisi tutulmuş, çoxlu silah və hərbi sursat ilə ələ keçirilmiş, məlum ol-muşdu ki, silahların böyük qismi kilsələrdə və mə-zarlıqlarda gizlədilmişdi.

Ermənilər Ərzurum bölgəsinə xüsusi əhəmiyyət verirlidilər. Rusiya erməniləri Türkiyəyə buradan keç-miş və mərkəzlərini də burada yaratmışdılar. Ərzurum Trabzon-Van yolunun ortasında yerləş-diyindən həm quru yoluyla Qafqazdan, həm də Trabzon yoluyla (denizdən) Batum, Söstəncə və di-gər yerlərdən müntəzəm məlumat almaq, vilayətlə-rə silah, hərbi sursat göndərmək çox asan idi. Ba-yaziddə yaşayan ermənilərin böyük bir qismi və or-dudan fərarililik edən ermənilər Rusiyaya keçmiş, silahlandırılıb təşkil edilən könüllü alaylarda rus or-duları ilə Osmanlı ordusuna qarşı vuruşmağa başla-mış, bölgədəki müsəlman əhalisinə qarşı hər cür zülm və qətlər törətmişdilər.

Səfərbərlik elanından sonra böyük qismi Türkiyə ermənilərindən və fərarı əsgərlərdən olan 800-dən çox erməni Kağızmanda toplanmış və rus hakimiyy-əti tərəfindən silahlanmışdı. Kağızmana ermənilər-dən ibarət rus könüllü bölüyü də gəlmiş, beləliklə, Kağızmandakı silahlı ermənilərin sayı 15 min nəfə-rə çatmışdı. Osmanlı hökumətinin yerlərə əlaqəsini kəsmək məqsədi ilə ermənilər poçtlara basqın edir, təxribatlar törədirdilər.

Ərzincandakı sul-qəşdlər, qəsəbələrdə yersiz və lüzumsuz hərbi memurlara atəş açmalar gündəlik xarakter almışdı. Erməni evlərində xüsusi tərtibatlı yerlər, gizli yollar, mağazalar, evləri bir-birinə bağ-layan yeraltı dəhlizlər salınmışdı. Ərzıncanlı Nazyan Tıkran adlı erməni komitəçisi açıqca bildirmişdi ki, on beş gün daha keçmiş olsaydı, komitələrin aldıql-ırlı təlimatlarla Ərzincana başdan-başa od vurula-caq, yanıb-yaxılacaq bütün müsəlmanlar və əsgər-

ləri doğranacaqdı. Fəqət hökumətin xəbərdar olma-sı ilə bu təşəbbüs müvəffəqiyyətsizliyə uğramışdı.

1915-ci il fevralın 27-28-də Adilcəvazdan Vana gedən 300-ə qədər Siyirtli könüllü əsgər Arın adlı er-məni kəndində gecələmək istədikdə ermənilər buna silahlı müqavimət göstərmiş və könüllülərdən ibarət əsgərlərin çoxunu qəddarlıqla qətlə yetirmişlər.

Van bölgəsinin Mahmudiyyə qəzasının kayma-kamı Kamal bəyin Daxili İşlər Nazirliyinə göndərdiyi 1915-ci il 15 mart tarixli raportunda ermənilərin Mərgahı və İstucu kəndlərindən 70 müsəlmanı qətl etmələri, 9 qadının namusuna təcavüz etmələri xə-bər verilibdi.

Van valisinin 1915-ci il 20 mart tarixli teleqramın-da Vanda ermənilərin silahlı qiyama qalxdıqları xə-bər verilir və qiyamçıların sayının 200 nəfərdən çox olduğu göstərilirdi.

Xarici ölkələrdə nəşr olunan erməni qəzetçiləri-nin üsyanla bağlı 1915-ci il aprelin 7-də verdiyi bə-yənata deyiliirdi: "Erməni könüllüləri Andranik, Var-tan və silahdaşları intizam üçün silahlarınıızı qınlan-dıran çıxarınız, iztirab artıq həddini aşdı. Artıq er-məni anaları nə qədər ağlayırsa, türk anaları da o qədər ağlasın, nə qədər erməni evi yıxılırsa, o qə-dər türk evi yıxılsın..."

1915-ci il aprel ayına yaxın ermənilərin Vanda başladığıları qiyam böyük vüsət almağa başlamışdı. Erməni katalikosu V.Gevork bu üsyanda 10 min si-lahlı erməni komitəçinin iştirak etdiyini bildirirdi.

Van valisi Cövdet bəy 1915-ci il 21 aprel tarixli teleqramında ermənilərin şəhərdə vuruşmağa baş-la-ması haqqında xəbər verirdi. Vuli aprelin 24-də vurduğu digər teleqramda bölgəyə ətrafdan 4 minə qədər qiyamçı erməni gətirildiyini, qiyamçıların ətraf kəndləri yandırdığını, qiyamçıların qarşısını almağın qeyri-mümkün olduğunu yazırdı. Erməni quldurları-nın yarısı Vanın mərkəzinə hücumə keçmiş, aprelin əvvəllərində Osmanlı bankı, poçt-teleqraf idarəsi, hökumət binaları və bir çox binaları dağıtmışlar. Apre-lin 15-dən etibarən ətrafdakı bütün erməni dəstə-ləri də bölgəyə gələrək şəhəri tamamilə mühasirə-yə almışlar.

1915-ci il mayın 8-də ermənilər Van şəhəri və ət-rafına böyük hücum təşkil etmiş, ətrafdakı müsəl-

man kəndləri yandırılmış və məcburiyyət qarşısında qalan müsəlman əhalisi Vandan çıxaraq geri çəkil-mişdi.

1915-ci ilin fevralında Şərqi Anadolunun bütün erməni əhalisi artıq qiyam etmişdi. Buna görə də Osmanlı hökuməti qəti tədbirlər görməyə məcbur oldu. Fevralın 25-də baş qərarğah bütün hissələrə "ermənilərin hər bir halda hərbi xidmətə cəlb edil-məməsi barədə" təlimat göndərildi. Beləliklə, ermə-niləri tərk-silah etdilər.

1915-ci il aprelin 24-də Daxili İşlər Nazirliyi er-məni komite mərkəzlərinin bağlanması, əmlakının müsadirə edilməsi və komitə başçılarının həbs edil-məsi barədə əmr verdi.

Daxili İşlər Nazirliyindən vilayətlərə 1915-ci il 24 aprel tarixində göndərilən teleqramda deyiliirdi:

"Hncaq, Daşnak və bənzərli komitələrin el için-dəki şöbələrinin dərhal qapadılması, şöbə mərkəz-lərində olan əmlak və sənədlərin gizlədilməsinə və məhvinə imkan vermədən müsadirə edilməsi, komi-tələrin liderləri, hökumətə zərərli ermənilərin dərhal tutulması icra olunsun..."

Daxili işlər nazirinin bu təşkilatına uyğun olaraq İstanbulda 2445 erməni həbs edilmişdi. Mənbələrin araşdırılmasından məlum olur ki, ermənilərin hər il soyqırımı günü kimi qeyd etdikləri gün əslində 2345 erməni komitəçisinin həbs olunması gündüdü.

Erməni və bəzi qərb tarixçiləri köçürmə əsasında 2 milyon nəfərə qədər erməninin Türkiyə ərazisində öldürüldüyünü iddia edirlər. Bu ölü rəqəmi 1915-ci ildə 300 mindən başlamış və hər il bir qədər artırıla-raq 1980-ci illərdə 2 milyona çatmışdır. Məsələn, A.Noviçev iddia edirdi ki, Birinci Dünya müharibəsi dövründə guya Türkiyədə 1,5 milyon nəfər erməni qətlə yetirilmiş, 1.20000 nəfəri Suriya və İraqa sür-gün edilmiş, üstəlik böyük miqdarda erməni Rusiya, İran və başqa ölkələrə qaçmışdır. Erməni müəlliflə-ri Y.Petrosyan isə iddia edir ki, 1915-ci ilin yazından 1916-cı ilə kimi ermənilərin soyqırımı davam etmiş və guya 1,5 milyon erməni həlak olmuş, 300 min nəfərə qədər Qafqaza qaçmışdır. Əlbəttə, bu rə-qəm uydurma və cəfəngiyyətdir, erməniləri yazıq millət kimi dünyaya tanıtmırməqdır.

Ədalət naminə qeyd etmək lazımdır ki, hətta bə-

Aprel, 1990-cı il - Xankəndinin təzadlı günləri

1990-cı ilin əvvəlləri idi. Qərbi Azər-baycanda yaşayan soydaşlarımızın ha-mısı ata-baba yurdlarından zorla çıxarı-lmışdılar. Bütün Azərbaycan Dağlıq Qara-bağ hadisələri ilə əlaqədar ağır günlə-rini yaşayırdı. Həmin dövrün siyasi do-lanbaclarından heç də hamı düzgün nə-ticə çıxara bilmirdi. Həmin illərdə Azər-baycan Nazirlər Kabinəti yanında Mətbu-atı Dövlət və Hərbi Sirləri Mühafizə Edən Baş İdarənin redaktoru işləyirdim. Xankəndidə fəaliyyət göstərən Respubli-ka Təşkilat Komitəsinin tərkibində ermə-ni dilini bilən müxtəssisə ehtiyac vardı. Bununla əlaqədar rəhbərlik mənim ge-tməyimin vacib olduğunu dedikdə, tərə-düd etmədən razılığımı bildirdim. Bir müddət orada işlədim. Hadisələr gözəlri-min önündə baş verib. Bu günün prizma-sından həmin günlərə nəzər yetirməklə birbaşa iştirakçısı olduğum hadisələr haqqında oxucularda düzgün təsəvvür yaratmaq istəyirəm.

* * *

Bakı-Xankəndi qatari sonuncu daya-nacağını Ağdamda elədi. Dəmir yolunun Dağlıq Qarabağ ərazisindən keçən his-səsi təhlükəli olduğu üçün, erməni qul-durlarından ehtiyat edildiyinə görə qə-tə sonadək gədə bilmədi. Təksiyə otuруб Ağdamdakı hərbi komendatılığa gətdim. Yolda sürücüdən vəziyyəti soruşdum. Dedi ki, dünən ermənilərdən 70-dən çox top tutulub. Ağır xəbər idi.

Ətraf rayonlardan səfərbər edilmiş iri traktorları Ağdam RPK-nın qarşısına to-rlamışdılar. Topları getirməyə gedəcəkdilər.

Biz hərbcilərin nəzarəti altında Xan-kəndinə yola düşükd. Maşında MK-nin işçisi, Səhiyyə Nazirliyinin nümayəndə-ləri də vardı.

Əsgəran rayonundan keçirdik. Yoluñ sağında, solunda qırmızı lələlər bitmişdi. Məne elə gəldi ki, namərd gülləsindən öldürülən ağdamlı qardaşlarımız Əli və Bəxtiyarın qanıdır, yerdən göyərib. Həqi-qədən də Vətən uğrunda qanını verən, əldən versə, Vətəndir. Bir də mənə elə gəldi ki, bu qırmızı lələlər doğma Qara-bağımıza doğru uzanan pis niyyətlərə, bəd əməllərə qadağan işarəsi verirdi.

* * *

Respublika Təşkilat Komitəsinə təq-dim olundum. İlk göstərişləri aldım. Ay-dın idi ki, iş çox mürəkkəb və çətin bir şə-raitdə gedir.

23 aprel 1990-cı il.

Vilayətin mərkəzi "Sovetakan Kara-bax", "Xorhdayın Karabax" və "Djira-berd" (Mardakert r.), "Dizək" (Hadrut), "Aşxatank" (Martuni) rayon qəzetlərinin son nömrələrini oxudum. Demək olar ki, hər nömrədə "ana Ermenistan"la yeni-dən birləşmək ideyası əsas xətt kimi ve-rilirdi. Vilayətdə fəvqəladə vəziyyətin ya-radılmasına, silahların yığılmasına qarşı açıq etiraz ediliirdi. Əsas məqsədləri milli ədavəti yaymaq, bərqəsməzliyi təbliğ et-məkdı. Sözlün açığı, bu qəzetlərin Sovet-lər ölkəsində çap edildiyinə, partiya or-qanları olduğuna inanmaq çətinidir (De-məzsən, işlərbaşı ilə Sovetlər ölkəsinin özü imiş).

* * *

Bu gün qəbul otağına yaşlı bir qadın gəlmişdi. Hadisələrə qədər Sumqayıtda yaşayıb. Nəvasinə qatacaq uşaq pəlu-bu-nı el yarımdır ki, verilmişdiyi dedi. Sə-babini soruşduq. Cavab verməmişdən əvvəl ehtiyatla qapıya, pəncərəyə baxdı. Yavaş səslə dedi:

- Nənəmin atası azərbaycanlıdır.

Nəvəm hadisələrə bir neçə ay əvvəl doğulmuşdur. Adını da Anar qoymduq. İndi burada uşağın pulunu vermirlər ki,

bəs, uşağın adı niyə azərbaycanlı adıdır. Bizdə bir "Amaras" adlı keyriyyə də var. Kasıblara, əl-ayaqda qalanlara əl tutur (qadın bu üzdenirəq cəmiyyətin əsi fəa-liyyət dairəsinə ilə həqiqətan bilmirdi, ya da...) "Amaras" da uşağa pul vermır. De-yir ki, gedin uşağın adını dəyişin, sonra.

Mən qadının danışığında nə isə bir sə-mimilik duydum. İş yoldaşlarımdan üzr istəyib qadınla onunla öz dilində danış-dım. Soruşdum ki, bu hadisələrin səbəbi-ni o, sadə bir insan nədə görür, kimdir günahkar? Qadının cavabını olduğu kimi verirəm:

- Mən Azərbaycan çərəyi ilə böyümüşəm. Yalan danışsam, burnumdən gələr. Bunlar (əli ilə pəncərədən bayın göstərir, yeni ermənilər - S.İ.) Qarabağı istədiilər, burada (Xankəndi - S.İ.) mitinq edəlidir. Başa düşmədilər ki, türklər (bütün ermə-nilər kimi o da azərbaycanlıları belə çağırdı) - sənə bir metr də torpaq verməz-lər. Sonra 250 min türkü Ermenistandan qovdular. Ağdamlı iki oğlanı öldürdülər, sonra da Sumqayıt hadisəsi oldu.

Mən soruşdum ki, sən bu sözləri evi-nizdə, avtobusda, bazar-dükanda, beş adamın yanında dəyə bilərsənmi? Qadı-nın rəngi qarıdı. Əlini sinəsinə qoydu:

- Nə deyirsən, bala, onda biz nəfərlək-çə gerek həyatımızdan keçmiş olaq.

Məsələ aydın idi. Bu yaşlı qadın da minlərlə o bilirləri kimi məniyyəyatca girov götürmüşlərdən idi.

Mardakert rayonundan bir müəllimin dedikləri də yəqin ki, oxucular üçün maraqlı olar:

- Gəlib-gədən quldurları bizim də gö-rən gözümüz yoxdur. Biz əliqəbarlı, sadə camaatın bu işlərdə heç bir günəhi yox-dur. Bizim bu münasibətimiz Mardakert rayonunun DİŞ-nin raisi Ovakimyanın üyrəncə deyil. Mən ürək sözlərimlə, fikri-mi onun atasına da demişəm. Həmin Ovakimyandır ki, bu hadisələrin əvvəlində Əsgəranda 2 cavanın öldürülməsi ilə əlaqədar Əsgəran rayonundan Marda-kert rayonuna dəyişildi. İndi bizim özü-müzə də gənim kəsilib. Onu məhrıbañlı-ğa çağırmağım üyrəncə deyil. Ona qar-şı tədbir görülməlidir.

* * *

Aprelin 23-ü. "Sovetakan Karabax" qəzetinin açıq-aşkar düşmənciliyi təbliğ edən bir neçə nömrəsinı götürüb kome-daturada siyasi işlərə rəhbərlik edən polkovnik Boqoduxinin yanına gətdim və belə yazılarn dərcinə niyə icazə verildiyyi-ni soruşdum. Mənə xeyli diqqətlə baxan-dan sonra dedi ki, bu işə polkovnik Tru-nin baxır. O, daxili telefonla Trunini ota-ğına çağırdı. Bizi tanış etdi. Şöhbətimiz-dən aydın oldu ki, Trunin heç erməni di-lini bilmir.

Polkovnik Boqoduxinə dedim ki, bu gündən "Sovetakan Karabax" qəzetində dərc ediləcək materiallara əvvəlcədən özüm baxmalıyam. İnsafən o, etiraz et-mədi.

Səhərisi Xankəndidə səş yayıldı ki, şovınist Zori Balayan Qarabağa gəlib. Aprelin 23-ü. Axsam saat 8-9 arası hərbi-qəbit qəzetli səhifə şəklində mət-bəədən işlədiyım otağa gətirdi. (O vaxtlar Siyasi Maarif Evinde işləyən sair Ramiz Məmmədzaadə ilə bir otaqda işlə-yirdik). Rus dilində dedi ki, çapa gətməsi üçün imzanızı atın, aparım. Cavabında dedim:

- Mən materialları oxumamış necə im-za ata bilərəm? Zabit isə:

- Biz həmişə belə etmişik, - dedi.

Zabitə bir saatdan sonra gəlməsini dedim. Sonra səhifələri oxumağa başla-dım. Ele belə də gözləyirdim.

Səhərisi aprelin 24-ü idi. İdeoloqları

Zori Balayan durmuşdu başlarının üstün-də. Ermənilər bütün qəzeti "genoside" həsr eləmişdilər. Qəzet "türk"lə başlayıb, "türk"lə də qurtarırdı, ancaq həmişə məz-munda, nəticə çıxartmaq oxucunun öh-dəsinə buraxıram.

Bir saatdan sonra zabit gələndə qırımı-zı qələmlə xətlənmış səhifələri ona gös-tərib dedim ki, qəzet bu yazılarla çapa gədə bilməz. Zabit çiyinlərini azca qısa-raq dedi:

- Sizin xəbəriniz varmı ki, işçilər mət-bəəni dağıdırlar. Sabah onların matəm günləridir. Qəzet çıxmasa, nə olacağını bilirsinizmi?

- Elə ona görə də olmaz.

Zabit mübahisənin nəticəsiz olacağını görüb, otağı tərk etdi.

Bir azdan növbəti gəlib xəbər verdi ki, 20 dəqiqədən sonra Polyaniçkonun yanında olmalısınız. Görülən işlə əlaqə-dar hazırladığımı arayışı və qəzet səhifə-lərini götürüb deyilən vaxtda Polyaniçko-nun yanında oldum. Hamı toplaşmışdı: - başda Polyaniçko, sağında general Sa-fonov, solunda isə general Lelyuşenko oturmuşdular. General Voronin, prokuror Stepankov, DTK-nın sədri Vayko, polkovnik Boqoduxin, Trunin də orada idilər. Azərbaycanı ikimiz idik - Ramiz müəllim və mən. Hörmətli oxucu, çalış-çağam ki, həmin otaqda olan söhbətləri olduğu kimi sizə çatdıram.

Polyaniçko:

- Redaktor Məhərrəmov, bu nə məsə-lədir?

- Viktor Petrovici, "Sovetakan Kara-bax" qəzetinin bütün nömrəsi millətləra-rası ədavətə, azəri türklərinin təhqirinə həsr edilib. Böyük bir xalqı nalayiq sözlər-lərlə təhqir edən yazılarla doldurulmuş bir qəzetin çapına icazə vermək olmaz, - dedim və yerimdə əyləşdim.

Mənim sözlərim general Səfonovun xoşuna gəlmədi:

- Sən gəlməmişdən qəzetlər çap olun-murdu? Polkovnik Trunin yaxşı da nəzə-rət ediridi. İndi nə oldu?

Mən dayana bilməyib ikinci dəfə aya-ğa durub dedim:

- Polkovnik Trunin erməni dilini bilme-diyyi üçün o, "Sovetakan Karabax"da er-məni dilində verilən materiallarda nə ya-zıldığını necə bile bilər?

Bu sözləri deyib yenincə yerimə otu-rmuşdum ki, iki metr boyu olan Səfonov ayağa durdu və yüksək tonla amirana şəklidə dedi:

- Mənim zabitimin (polkovnik Trunini nəzərdə tuturdu) pis vəziyyətdə qalması sənin xoşuna gəlir?

Bütün nəzərlərin mənə dikildiyini hiss etdim. Öz torpağımda ermənilərin mənə-feyinə xidmət edən rus generalının hökm və iddia ilə danışması əzəli məni. Üçüncü dəfə ayağa durub:

- Sizin zabitiniz peşəkar deyil, işini də bilmir, - dedim və yerimə oturdum. Yün-gülləşdim, çiyinlərimdən dağ götürüldü elə bil. Ramiz müəllim ehmalca dizimi sıxdı. Dönüb ona baxdım. Çox həyəcanlı idi. Səbəbini otaqda dedi.

Söhbətləri səbirlə dinləyən, müdaxilə etməyən Polyaniçko zəhmli baxışları ilə mənə baxıb, sakit səslə diləndi:

- Arayışı yazmısanmı?

- Bəli, hazırıdır. Bunu deyib özümlə ha-zır gətirdiyim arayışı ona təqdim etdim. Otağa ölü bir sükkət gökdü. Heç kim da-nırmırdı.

Azərbaycanda işlədiyi illərdə həmişə Moskvanın mənafeyini müdafiə edən, o vaxtlar onlarla erməni ailəsinin Azərbay-cana yenidən qayıtmasına hər cür milli hissələrdən uzaq olan Ə.Vəzirovla bə-rəbər sevinən Polyaniçkonun qəbul edəcə-

yi qərarı hamı səbirsizliklə gözləyirdi.

O isə arayışı oxudu və heç kimin göz-ləmədiyi halda diləndi:

- Qəzetin nəşri dayandırılmış.

Əqidə döyüşündə qalıb gəlmişdim.

Mənimlə qabaq-qəşəər oturmuş Vay-ko başını qaldırıb özümə baxdı və xəfficə güllümsünərək sağ gözünü qıydı.

...Müəvərədən yenincə çıxmışdıq ki, növbəti hərbcİ mənə yaxınlaşıb:

- Yoldaş Məhərrəmov, Sizi şəhər tele-fonundan soruşurlar. Dəstəyi alıb qulağı-ma yaxınlaşdırmışdım ki, rus dilində kim-sə familiyanı soruşdu.

Ve... Təşkilat Komitəsində ermənilərə satqınlıq edənlər varmı...

* * *

Səhər təzədən qəzet köşklərinə "Sove-takan Karabax"ı almağa gələnlər əliboş qayıdırdılar... Aprelin 24-də vilayətdə iş günü deyildi. Daha doğrusu, vilayətin er-məni əhalisi işə çıxmamışdı. Ermenistan SSR Ali Sovetinin qərarı ilə həmin gün ermənilərin matəm günü kimi qeyd olu-nurdu.

Xankəndinin kənarında bir abidə kompleksi vardı. Böyük Vətən müharibə-si illərində həyatlarını qurban verənlərin xatirəsinə əbədiləşdirmək üçün qoyulub. Sonradan həmin kompleksə biri də əlavə olub - 1915-18-ci illərdə guya Türkiyədə ermənilərin kütləvi surətdə qırılması münasibətilə 2-ci abidə. 1988-ci ilin ruslar və ermənilər tərəfindən təşkil edilən Sumqayıt hadisələrindən sonra 3-cü bir əlavə də olub. Bir sözlə, matəm abidələr ansambli yaradılmışdı.

Aprelin 24-də minlərlə adam matəm abidələr ansamblının ətrafında yığışmış-dı. Fəvqəladə vəziyyətlə əlaqədar mit-inglər keçilməyən qadağan olduğunduyə hərbi komandanlığın rəhbərləri "başbi-lənlərə" döndə-dönə xatirlətsalar da, er-mənilər öz işlərini görüldür. Antiazərbay-can, antitürk xarakterli qeyri-səğlam əh-val-ruhiyyəli mitinqlərdə müxtəlif məz-munlu şüarlar deyildi, çağırışlar edildi.

Azərbaycan televiziyasının "Dostluq" redaksiyasının şərhcisi A.Sintins da bi-zimlə birlikdə işləyirdi. Vilayətin yerli ra-dio qoşağıında rus dilində veriliş aparır-dı. Çox işgüzar, məsuliyyəti, cəsəretliyi-di. Dəfələrlə təhqirə, hücumlara məruz qalsa da, mübariz xarakterli olduğu kimi də qalırdı.

Həmin gün gün telefonla hədələyən-dən sonra binarın qarşısında on-on beş saqqallı onun qabağını kəsərək demişdi-lər ki, əgər bir də veriliş aparəsən, səni bi-na qarışıq partladacağıq. Onu mühafizə edən əsgərləri isə "fəaışət" adlandırmışdı-r. Ekstremistlərdən bir nəçəsinin sözü-nü olduğu kimi verməyi lazım bilərəm:

- 20 mindən çox qaçqını ətrafımıza yığ-ğıb əvvəlcə sizin radiounu, sonra da Təş-kiilat Komitəsinin məhv edəcəyik.

- Sən bu türkləri tanırmısan. Ona görə onlara qulluq edirsən. Türklər sənin də, bizim də düşmənimizdir.

- Bizi Raisa Qorbaçova satdı, Moskva satdı.

- Qabağa uşaqları düzəcəm, sonra da özüm gələcəm. Qoy öldürsünlər. Ancaq siz deyən olmayacaq...

* * *

Zori Balayan Xankəndinə gələndən sonra havalar birdən-birə xarabaşmışdı. Ürəkləri, beyniləri, soyuq münasibətləri öz hərarəti ilə qızdırmıaq istəyən ulu Gü-nəş də istisini "millət qəhrəmanına" nə-dənsə "qıymırdı".

Nəçə gün idi ki, şəhərdə sakitlik idi. Zahirı, aldıcacı sakitlik idi. Sanki həyat dayanmışdı. Adamsız qalmış inşaat meydançasında özündən zərər adamlar kimi burnunu dik tutmuş qaldırıcı kran

zi erməni tarixçiləri 1915-ci il "faciələri"ndə başlıca günahkarların komitəçilər olduğunu, Osmanlı hökü-məti erməniləri köçürərək düzgün hərəkət etdiyi-ni etiraf etmişlər.

Erməni soyqırımının müdafiəçilərinin əsas "dəli-lərindən" biri Andonyan adlı erməninin ingilis və fransız dillərində nəşr etdirdiyi uydurma kitabdır. Onun iddiasına görə, guya 1915-ci ilin əvvəllərində Tələt paşa tərəfindən Hələb valisinə erməniləri qır-maq tədbirlərinə dair göndərdiyi teleqramdır.

Avropa dövlətləri Türkiyədə ermənilərin köçürül-məsi hadisəsindən hərbi təbliğat üçün istifadə et-məyə başlamış, 1915-ci ilin mayında İngiltərə və Fransa hökumətləri bu cinayətlərə görə Osmanlı hökuməti üzvlərini, qətlərdə iştirak etmiş və iştirak edəcək şəxslərin təqsirli olduğunu elan etmişdilər. Birinci Dünya müharibəsi dövründə Türkiyədə 1,5 milyon

TƏKRAR

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidməti

Dövlət mühafizəsinə götürülmüş daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin pasportlaşdırılması işlərinin sətinalınması ilə əlaqədar

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Təndərə iştirak etmək üçün iddiaçılar 200 manat məbləğində pul vəsaitini hesaba köçürdükdən sonra əsas şərtlər toplusunu tender komissiyasından ala bilərlər.

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidməti

Poçt ünvanı:
Azərbaycan Respublikası
AZ 1000, Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Ü.Hacıbəyli küçəsi 84.
Telefon: (994 12) 493-22-04
Faks: (994 12) 493-22-04
İdentifikasiya kodu (VÖEN): 1700654831
Hesablama ünvanı:
Dövlət Xəzinədarlığı Agentliyi
Kod: 210005
Müxbir hesabı:
AZ41NAB201360100000000003944,
Hesablama hesabı:
AZ04CTRE00000000000004628501,
İdentifikasiya kodu (VÖEN): 1401555071,
S.W.I.F.T.: CTREAZ22

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Tender təkliflərinin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük veriləcəkdir: mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq ən səmərəli tender təklifinə, yüksək keyfiyyətə, analoji işlər üzrə təcrübəyə, kadr potensialına, maliyyə və texniki imkanlara.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıda qeyd olunan sənədləri 14 may 2019-cu il, saat: 12:00-a tarixinə qədər, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş ikitqat zərfdə 24 may 2019-cu il tarixində saat 17:00-a Bakı şəhəri, Ü.Hacıbəyli küç 84, Hökumət evi, 5-ci giriş qapısı, 2-ci mərtəbə ünvanında yerləşən Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinə təqdim etməlidirlər.

İddiaçıların tenderdə iştirak etmək üçün təqdim etməli olduqları sənədlər:

-Təndərə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
-İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

-Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında bank arayışı;
-İddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
-İddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti (Mənfəət vergisinin bəyannaməsi və Mənfəət vergisinin bəyannaməsinə əlavə №1);
-İddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
-Analoji işlərdə təcrübəsi, iddiaçının potensialı, texniki və kadr imkanları haqqında rəsmi məlumat;
-Digər sənədlər: lisenziya

Tender təklifi 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). Tender proseduru "Dövlət Satınalmaları haqqında" Qanuna uyğun keçiriləcəkdir.

-Tender təklifi (tender zərflərinin açıldığı gündən sonra azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
-Tender təklifinin ümumi qiymətinin 1%-i həcmində bank təminatı (tender zərflərinin açıldığı gündən sonra 60 bank günü qüvvədə olmaqla tender təklifi ilə birlikdə təqdim olunur).

İddiaçıların tender zərfləri AZ 1000, Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Ü.Hacıbəyli küçəsi 84 ünvanında yerləşən Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətində 27 may 2019-cu il tarixində saat 15:00-da açılacaqdır.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açıqladn geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender haqqında əlavə məlumatları aşağıdakı ünvandan almaq olar:

AZ 1000, Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Ü.Hacıbəyli küçəsi 84 ünvanında yerləşən Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidməti
Telefon: (+994 12) 493-22-04
TENDER KOMİSSİYASI.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ƏMLAK MƏSƏLƏLƏRİ DÖVLƏT KOMİTƏSİ YANINDA DAŞINMAZ ƏMLAKIN KADASTRI VƏ ÜNVAN REYESTRİ XİDMƏTİNİN TABELİYİNDƏ “KADASTR VƏ YERQURULUŞU LAYİHƏ-TƏDQİQAT MƏRKƏZİ” MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ AÇIQ TENDERƏ DƏVƏT EDİR

Tender 1 lot üzrə keçirilir
Lot 1. Daşınmaz əmlakların 3 ölçülü modellərinin hazırlanmasını və neqliyət infrastrukturunu obyektlərinin vizual rəqəmsallaşdırılmasını təmin edən avadanlıqların satın alınması

Açıq tenderdə iddiaçı qismində daşınmaz əmlakların 3 ölçülü modellərinin hazırlanması və neqliyət infrastrukturunu obyektlərinin vizual rəqəmsallaşdırılmasını sahəsində təcrübəsi olan və ixtisaslı işçi heyətinə malik nüfuzlu yerli və xarici hüquqi şəxslər iştirak edə bilərlər.

Təndərə iştirak etmək istəyənlər aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş Tenderin Əsas Şərtlər Toplusunu Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Ş.Mehdiyev küçəsi, 269 (Kadast və Yerquruluşu Layihə-Tədqiqat Mərkəzi, otaq №507, tel.: (+994 12) 533 18 93, faks nömrəsi: (+994 12) 533 19 58, e-mail: nurayev66@mail.ru ünvanından əldə edə bilərlər.

Təndərə iştirak haqqı: 600 (altı yüz) manat
"Kadastri və Yerquruluşu Layihə-Tədqiqat Mərkəzi" MMC
Hesablama hesabı: AZ23AIB138030019443701778107
VÖEN: 1302005671
Bank: Kapital Bankın 1 sayılı Xətai filialı
Kodu: 200071
Müxbir hesabı: AZ37NAB201350100000000001944
VÖEN: 9900003611
S.W.I.F.T.BIK.: ALIBAZ 2X
İddiaçılar tərəfindən ödənilmiş iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

1. *Təndərə iştirak etmək üçün yazılı müraciət*;
2. *Təndərə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi*;
3. *Vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış*;
4. *İddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti (bir ildən az müddətdə fəaliyyət göstərirsə həmin dövrü əhatə edən maliyyə hesabatının surəti)*;
5. *İddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı*;
6. *İddiaçının ikinci qeydiyyat sənədlərinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surətləri (iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsinin qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və əsas fəaliyyət yeri göstərilməklə), ünvan və bank rekvizitləri*;
7. *Tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətli malik olan şəxsin səlahiyyətlərini təsdiq edən sənəd (vəzifəyə təyin edilməsi barədə əmin təsdiq olunmuş surəti və ya müvafiq səlahiyyətin verilməsi barədə etibarnamə)*

Tender Komissiyası.

Fövqəladə Hallar Nazirliyi Maddi-Texniki Təchizat İdarəsi qayıq və skuterlərin təmirini, həmçinin kater, kater qoşqusu və mühərrikinin satınalınmasını təkliflər sorğusu üsulu ilə həyata keçirir

Maraqlanan təşkilatlar (012) 512 47 34 telefon nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilər.

Təkliflər sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 29 aprel 2019-cu il saat 17:00-a kimi qəbul olunur.

Ünvan: *Bakı şəhəri, Xocahəsən-Lökbatan yolu, 7-ci km qərbi*

Tender Komissiyası.

Fövqəladə Hallar Nazirliyi Maddi-Texniki Təchizat İdarəsi qazancada sistemlərinin təmiri və yenidən qurulması işlərini, həmçinin istilik qazanları, odluq genişləndirmə çənləri, nasoslar və digər qazancaxana avadanlıqlarının satınalınmasını təkliflər sorğusu üsulu ilə həyata keçirir

Maraqlanan təşkilatlar (012) 512 47 34 telefon nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilər.

Təkliflər sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 29 aprel 2019-cu il saat 17:00-a kimi qəbul olunur.

Ünvan: *Bakı şəhəri, Xocahəsən-Lökbatan yolu, 7-ci km qərbi*

Tender Komissiyası.

TƏKRAR

Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının tabeliyində “Sumqayıt Bulvar” MMC AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 3 lot üzrə keçirilir:
Lot 1 - Əkin materiallarının alınması
Lot 2 - Digər maşın və avadanlıqların alınması
Lot 3 - Elektrik təsərrüfatına aidmal və materialların alınması.

Tender iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi maliyyə və texniki imkanlarına malik olmalıdırlar.

Təndərə iştirak etmək istəyənlər lotlar üzrə aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Sumqayıt şəhəri, Bulvar küçəsi 58: (Əlaqələndirici şəxs: Şahin Mehbalıyev, telefon: (018) 655-04-75) ünvanından ala bilərlər.

Iştirak haqqı
Lot-1 – 100 manat
Lot-2 – 100 manat
Lot-3 – 100 manat
H/Hesabı: AZ58GUNA400600387570000000001 *VÖEN 2904286811*
Bank: "Günay Bank" ASC, Kodu: 512714, VÖEN (bank): 1700028531, H/Hesab: AZ25NABZ01350100000000047944, S.W.I.F.T: GUNAAZ22

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

1. *Təndərə iştirak etmək üçün yazılı müraciət*;
2. *Təndərə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi*;
3. *Tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır)*;
4. *Tender təklifi dəyərinin 1 %-i həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır)*;
5. *Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış*;
6. *İddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti*;
7. *İddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı*;
8. *İddiaçının tam adı hüquqi statusu, nizamnaməsi qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri*;
9. *İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları*;
10. *Digər sənədlər.*

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə etməlidirlər).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" qanuna uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) **20 may 2019-cu il tarixdə, saat 18:00-dək**, tender təklifi və bank təminatını isə 2 nüsxədə (əsl və surəti) imzalanmış, möhürlənmiş ikitqat zərfdə **30 may 2019-cu il tarixdə, saat 18:00-dək** Sumqayıt şəhər, Bulvar küçəsi 58 ünvanına təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri **31 may 2019-cu il tarixdə, saat 10:00-da** Sumqayıt şəhəri, Bulvar küçəsi 58 ünvanında açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender Komissiyası.

BİLDİRİŞ

Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan “12 nömrəli Bakı Peşə Məktəbi” mühafizə xidmətinin satınalınması məqsədilə kotirovka sorğusu keçirir. Kotirovka sorğusunda iştirak etmək üçün qiymət təklifi və digər zəruri sənədlər 25 aprel 2019-cu il saat 11:00-dək “12 nömrəli Bakı Peşə Məktəbi” Bakı şəhəri, Nizami rayonu, Naxçıvanski küç. 100 ünvanında təqdim edilməlidir. Əlaqələndirici şəxs - Elmin Həşimov (telefon: 012 374 54 04). Zərflər 26 aprel 2019-cu il saat 11:00-da həmin ünvanda açılacaqdır.

Tender Komissiyası.

TƏKRAR

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidməti

Avtosinlərin və zirehli texnikalar üçün ehtiyat hissələrinin satınalınması məqsədilə

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

	Tender 4 (dörd) lot üzrə keçirilir:	İştirak haqqı (manatla)
Lot 1	40 ENTJ 21.00L018/19 ELEKTRON EURO-3 markalı mühərrik üçün ehtiyat hissələrinin satınalınması	450
Lot 2	Zirehli texnikalar üçün ehtiyat hissələrinin satın alınması	150
Lot 3	Yük və xüsusi texnikalar üçün avtsatınalınması	300
Lot 4	Avtomobillər və avtobuslar üçün avtosinlərin satınalınması	300

Tender iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Təndərə iştirak etmək istəyənlər iştirak haqqını aşağıda göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Zərifə Əliyeva küçəsi-30 ünvanında yerləşən Dövlət Sərhəd Xidməti Aparatının inzibati binasından ala bilərlər.

Hesab: Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidməti, HN: AZ19CTRE00000000000002388501, VÖEN: 1700360581.Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi Kod: 210005; VÖ-

EN:1401555071 M/h: AZ41NAB2013601000000000003944; S.W.I.F.T BIK: CTREAZ22 2388501(2310) fond3 SK 142319.İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Əlaqə telefonu: (012) 498-01-36

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- təndərə iştirak etmək üçün yazılı müraciət*;
- təndərə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi*;
- tənder təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır)*;
- tənder təklifi dəyərinin 1 %-i həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır)*;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış*;
- İddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti*;
- İddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı*;
- İddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri*;
- İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.*

Tender təklifləri Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və

TƏKRAR

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidməti

Mətbəx ləvazimatlarının və yeməcxana avadanlıqlarının satınalınması məqsədilə

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

	Tender 13 (on üç) lot üzrə keçirilir:	İştirak haqqı (manatla)
Lot 1	Yemək dəstəinin satınalınması	450
Lot 2	Mətbəx ləvazimatlarının satınalınması	300
Lot 3	Termoslar, su bidonları və qida tullantıları üçün bəklərin satınalınması	160
Lot 4	Elektron və mexaniki tərəzələrin satınalınması	90
Lot 5	İstehsalat masası və stellajların satınalınması	150
Lot 6	İri həcmli soyuducuların satınalınması	150
Lot 7	Dərin dondurucuların satınalınması	160
Lot 8	Elektrik və qaz plitələrinin satınalınması	300
Lot 9	Elektrik mətbəx və digər avadanlıqların satınalınması	150
Lot 10	İri həcmli çörəkbişirmə sobalarının satınalınması	150
Lot 11	Kiçik həcmli çörəkbişirmə sobaları satınalınması	150
Lot 12	Səhra mətbəxlərinin satınalınması	160
Lot 13	Qoşqulu və digər su çənirlərin satınalınması	150

Tender iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi

maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Təndərə iştirak etmək istəyənlər iştirak haqqını aşağıda göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Zərifə Əliyeva küçəsi-30 ünvanında yerləşən Dövlət Sərhəd Xidməti Aparatının inzibati binasından ala bilərlər.

Hesab: Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidməti, HN: AZ19CTRE00000000000002388501, VÖEN: 1700360581.Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi Kod: 210005; VÖ-EN:1401555071 M/h: AZ41NAB2013601000000000003944; S.W.I.F.T BIK: CTREAZ22 2388501(2310) fond3 SK 142319.İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Əlaqə telefonu: (012) 498-01-36

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- təndərə iştirak etmək üçün yazılı müraciət*;
- təndərə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi*;
- tənder təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır)*;
- tənder təklifi dəyərinin 1 %-i həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır)*;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış*;
- İddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti*;
- İddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı*;

Dövlət Sərhəd Xidmətinin Tender Komissiyası.

TƏKRAR

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ ƏMLAK MƏSƏLƏLƏRİ DÖVLƏT KOMİTƏSİ AÇIQ TENDERƏ DƏVƏT EDİR

Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi dövlət müəssisələrinin bazasında yaradılacaq səhmdar cəmiyyətlərinin nizamnamə kapitalının müəyyən edilməsi, respublikanın müxtəlif rayon və şəhərlərində yerləşən kiçik dövlət müəssisə və obyektlərinin, habelə özəlləndirilməsi və ya icarəyə verilməsi nəzərdə tutulan dövlət mülkiyyətinə olan torpaq sahələrinin qiymətləndirilməsi prosesinə məsləhətlərlərin (qiymətləndiricilərin) cəlb edilməsi üzrə 4 (dörd) lotdan ibarət açıq tender elan edir.

I lot - Dövlət müəssisələrinin çevrilməsi nəticəsində yaradılacaq səhmdar cəmiyyətlərinin nizamnamə kapitalının müəyyən edilməsi

II lot - Respublikanın müxtəlif rayon və şəhərlərində (Bakı şəhəri istisna olmaqla) yerləşən kiçik dövlət müəssisə və obyektlərinin bazar dəyərinin müəyyən edilməsi

III lot - Bakı şəhərində yerləşən dövlət mülkiyyətinə olan torpaq sahələrinin bazar dəyərinin müəyyən edilməsi

IV lot - Respublikanın müxtəlif rayon və şəhərlərində yerləşən (Bakı şəhəri istisna olmaqla) dövlət mülkiyyətinə olan torpaq sahələrinin bazar dəyərinin müəyyən edilməsi.

Təndərə daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsi sahəsində ixtisaslaşan peşəkar rezident və qeyri-rezident hüquqi şəxslər, yaxud yeni hüquqi şəxs yaratmadan hüquqi şəxslər birliyi (konsorsium da daxil olmaqla) iştirak edə bilərlər.

Tənderin bir lotu üçün iştirak haqqı 500 (beş yüz) manat müəyyən edilmisdir. Tənderin hər hansı lotunda iştirak etmək istəyənlər həmin lot üçün 500 (beş yüz) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda göstərilən bank hesabına köçürdükdən sonra tenderin həmin lotunun Əsas Şərtlər Toplusunu Bakı şəhəri, Xətai rayonu, Yusif Səferov küçəsi, 50 (Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi, otaq №812, tel.: +99412 4902408, əlavə 357; faks: +99412 4903359) ünvanından ala bilərlər.

Əmİtent
Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
Bank kodu: 210005
VÖEN: 1401555071
Müxbir hesabı: AZ41NAB201360100000000003944
S.W.I.F.T. BIK: CTREAZ22
Əlan
Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi
VÖEN: 2000015631
H/H- AZ84CTRE000000000000002647970
Büdcə səhiyyəsinin kodu -7
Büdcə təsəvvifatının kodu -142340
Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderin bir və ya bir neçə lotunda iştirak etmək üçün hər bir lot üzrə ayrı-ayrılıqda aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

1. *Tənderin müvafiq lotunda iştirak etmək üçün yazılı müraciət*
2. *Tənderin müvafiq lotunun iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi*
3. *Müvafiq lot üzrə tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 (otuz) bank günü qüvvədə olmalıdır)*
4. *Müvafiq lot üzrə tender təklifi dəyərinin 1 (bir) faizdən az olmayan həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 (altmış) bank günü qüvvədə olmalıdır)*
5. *Vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi və sosial müdafiə orqanından arayış*

Tender Komissiyası.

“Korgöz Tikinti Material” ASC

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
31 dekabr 2018-ci il tarixə

VÖEN 1100088431

“Korgöz Tikinti Material” ASC

Sahə (fəaliyyət növü): Mışar daşın istehsalı və satışı

Mülkiyyət növü: özəl

Ünvan: Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu, “Korgöz” qəsəbəsi

Ölçü vahidi: manat

Bölmə/ maddə №-si	Bölmə/maddələrin adı	Üçöt siyasəti və izahlı qeydlərin №-si	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
1	2	3	4	5
	AKTİVLƏR			
11	Uzunmüddətli aktivlər			
1	Torpaq, tikili və əvədlənliklər		5405091-21	589375-91
17	Uzunmüddətli debitor borclar		351833-24	351833-24
	CƏMI UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		892.424-45	941209-15
	Qısamüddətli aktivlər			
20	Ehtiyatlar		14878-57	13170-23
22	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		1472-89	5-33
24	Sair qısamüddətli aktivlər		521655-12	499528-99
	CƏMI QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		545676-58	512704-55
	CƏMI AKTİVLƏR		1438101-03	1453913-70
	KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
3.	Kapital			
30	Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapital		568659-53	568659-53
	CƏMI KAPİTAL		568659-53	568659-53
52	Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər		15330-28	9568-77
53	Qısamüddətli kreditör borclar		50869-42	96869-42
54	Sair qısamüddətli öhdəliklər		803241-80	778815-98
	CƏMI QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		869441-50	88554-17
	CƏMI ÖHDƏLİKLƏR		869441-50	885254-17
	CƏMI KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		1438101-03	1453913-70

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat

(xərclərin xarakteri üzrə)

31 dekabr 2018-ci il tarixə

VÖEN 1100088431

Mühasibat uçotu subyektinin adı: “Korgöz Tikinti Material” ASC

Sahə (fəaliyyət növü): Mışar daşın istehsalı və satışı

Mülkiyyət növü: özəl

Ünvan: Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu, Korgöz qəsəbəsi

Ölçü vahidi: manat

Bölmə (maddə) və hesab №-si	Göstəricilərin adı	Üçöt siyasəti və izahlı qeydlərin №-si	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
1	2	3	4	5
60	Əsas əməliyyat gəliri		170546-36	180544-07
61 və 73	Sair əməliyyat gəlirləri		116217-28	70922-88
	İşçi heyəti üzrə xərclər		58586-13	61155-04
	Amortizasiya xərcləri		48784-70	43957-46
	Digər əməliyyat xərcləri		4168-39	3047-73
73 və 61	Sair əməliyyat xərcləri		175972-30	150057-45
	Əməliyyat mənfəəti (zərər)		-4587-88	-6750-73
	Vergiləyicimədən əvvəl mənfəət (zərər)		-4587-88	-6750-73
-341	Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)		-4587-88	-6750-73

“Korgöz Tikinti Material” ASC

2018-ci il üzrə illik hesabat

2.1.1. emitenin tam və qısaltdılmış adı, vergi ödəyicisinin qeydiyyatdan keçməsi (VÖEN) dövlət qeydiyyatının tarixi və nömrəsi - “Korgöz Tikinti Material” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti “Korgöz TM” ASC VÖEN 1100088431 AR Vergilər Nazirliyi Dövlət reyestrindən Qvazir 16.11.2017-ci il 171020034723300

2.1.2. emitenin hüquqi ünvanı və olduğu yer - Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu, Korgöz ŞTQ

2.1.3. emitenin adında dəyişikliklər olduqda emitenin bütün əvvəlki adları habelə onların qeydiyyata alındığı tarixlər emiten digər hüquqi şəxsin bölünməsi və ya tərkibindən ayrılması şəklinə yenedən təklif yolu ilə yaradıldıqda yenedən təqdim forması həmin hüquqi şəxsin adı emitenin hüquqi şəxslərin birləşməsi və ya çevirmə şəklinə yenedən təklif yolu ilə yaradıldıqda yenedən təqdim forması həmin hüquqi şəxslərin adları - Yoxdur

2.1.4. emitenin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları və nümayəndəlikləri adı olduqları yer və qeydiyyatları haqqında məlumatlar - Yoxdur

2.1.5. emitenin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ya ləğv edilmiş hər bir törəmə cəmiyyətinin adı təşkilat-hüquqi forması hüquqi ünvanı qeydiyyat haqqında məlumatlar nizamnamə kapitalında emitenin payı hüquqi şəxsin emitenin törəmə cəmiyyəti hesab olunması üçün əsas olan müqavilənin bağlanması tarixi və qüvvədə olma müddəti - Yoxdur

2.1.6. emitenin şirkətlər qrupunun bir hissəsi olduğu təqdirdə qrupun (emitenin daxil olmaqla iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən bir və ya daha artıq törəmə təşkilatı olan qrupdur) adı - Yoxdur

2.1.7. emitenin məşğul olduğu fəaliyyət istiqamətləri - Mışar daşın istehsalı və satışı

2.1.8. emitenin lisenziya və ya icarəyə malik olduğu olanlar üzrə fəaliyyət növləri və qüvvədə olma müddətləri - Li-senziya mışar daşın istehsalı 5 illik

2.1.9. emitenin təklif etdiyi məhsullar və təkliflər - Yoxdur

2.1.10. emitenin işçilərin sayı və onun rüblük dinamikası - 35 nəfər

2.1.11. emitenin idarəetmə orqanları haqqında məlumat direktorlar qurucu (müşahidə şurası olduğuqda) icra orqanı audit komitəsi (olduqda) onların adı və soyadı atasının adı - İdarə heyəti 3 nəf.

2.1.12. emitenin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmdarların (payçılar) ayrı-ayrılıqda sayı - 46 nəf.

2.1.13. emitenin nizamnamə kapitalının beş faizi və daha artıq həcmdə səhmləri (paylara) malik olan şəxslər (fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı, hüquqi şəxsin adı olduğu yer və VÖEN-ü) onların hər birinə məxsus olan səhmlərin sayı (səhmlərin hər növü üzrə ayrı-ayrılıqda göstərilir) və emitenin nizamnamə kapitalında payı - Həsənov Şükri Vilayət oğlu 97.453% VÖEN 1100088431

2.1.14. nizamnamə kapitalında emitenin payı beş faizdən az olmayan hüquqi şəxslər (hüquqi şəxsin adı, olduğu yer, VÖEN-ü, nizamnamə kapitalında emitenin payı) - Yoxdur

2.1.15. emitenin səhmdarların (payçılarının) hesabat dövrü ərzində keçirilmiş yığıncaqlar barədə məlumat - Səhmdar cəmiyyəti hesabat illi üzrə maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti barədə yığıncaq keçirilməmiş.

2.1.15.1. yığıncaqlar keçirilmə tarixi və yeri (ünvanı) - Bakı şəh. Qaradağ rayonu, Korgöz qəs. Korgöz TM ASC 20.04.2019-cu il

2.1.15.2. ümumi yığıncaqda qəbul edilmiş qərarlar - Səhmdarların ümumi yığıncaqda qərar alındı ki, cəmiyyətin 2018-ci il üzrə zərərləri illi başa çatdırıb. Alıcılıq qabiliyyətinin kəskin aşağı düşməsi ilə və daşın qiyməti aşağı düşməsi ilə əlaqədar olaraq mənfəət əldə edib bilməmişdir.

2.1.16. emitenin dövrüdə olan investisiya qiyməti kağızların buraxılışları haqqında məlumat (investisiya qiyməti-lli kağızların hər buraxılışı ayrı-ayrılıqda göstərilir - Yoxdur

2.1.16.1. investisiya qiyməti kağızının növü və forması - Adı səhm

2.1.16.2. investisiya qiyməti kağızları buraxılışının dövlət qeydiyyatı nömrəsi və qeydiyyat tarixi AR Maliyyə Nazirli-yi 1122.04.06.1999-cu il

2.1.16.3. investisiya qiyməti kağızların miqdarı və nominal dəyəri - 284327 ad, 2 manat

2.1.16.4. investisiya qiyməti kağızları buraxılışın həcmi nominal dəyəri - 569659 manat

2.1.16.5. hesabat illi ərzində emitenin tərəfindən səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat (hesabat illində səhmlərin hər növü üzrə ödənilmiş dividendlərin məbləği göstərilir) ödənilməyib

2.1.16.6. faizi istisnalar buraxılış haqqında məlumat istisnalar üzrə gəlirlərin illik faiz dərəcəsi - Yoxdur

2.1.16.7. investisiya qiyməti kağızların yerləşdirildiyi və ya tədaviyə olduğu fond birjasında adı və olduğu yer (ol-duqda) - Yoxdur

2.1.17. emitenin tərəfindən bağlanmış xüsusi əhəmiyyətli əqdlər barədə məlumatlar - Yoxdur

2.1.17.1. əqdin məbləği - Yoxdur

2.1.17.2. hesabat tarixinə əqdin ödənilməmiş hissəsi - Yoxdur

2.1.18. emitenin tərəfindən aid ediyi şəxslərlə bağlanmış əqdlər barədə məlumatlar - Yoxdur

2.1.18.1. bağlanmış əqdin məhiyyəti tarixi və məbləği - Yoxdur

2.1.18.2. aid ediyti şəxs barədə məlumat və emitenin aid ediyti əlaqəsi - Yoxdur

2.1.19. illik hesabatların təqdim edildiyi ümumi yığıncaqlar tarixi

2.1.20. hesabat açılışına mənbəyi haqqında məlumat.

AUDİTOR RƏYİ

SERİYA KAK N-00306

“Kaspiyan Audit Kompani” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

Auditor Rəyi

“Korgöz Tikinti Material” ASC

Mən, Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası tərəfindən verilmiş AT/064 qeydiyyat №-li 09 fevral 2017-ci il tarix-lil əsasən fəaliyyət göstərən “Kaspiyan Audit Kompani” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin auditoru Məhərrəmov Cəmil Səttar oğluna verilən 19 yanvar 2017-ci il tarixli SA/358 qeydiyyat nömrəli qərarına əsasən, 09 aprel 2019-cu il tarixli Seriya AK 0238 N-ili müqaviləyə “Korgöz Tikinti Material” ASC-nin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini əks etdirən rəy əlavə edilən maliyyə hesaba-tlarını “MBBS”-sə uyğun uditor yoxlamasına aparmışam.

Yoxlama 09 aprel 2019-cu il tarixində başlandı və 12 aprel 2019-cu il tarixində başa çatdı.

Auditor yoxlamasına təqdim edilmiş sənədlərin düzgünlüyünə şifarişçi-təsərrüfat subyektinin rəhbərliyi məsuliyyət daşıyır. Bizim vəzifəmiz həmin sənədlərə əsasən aparılmış yoxlama nəticəsində şifarişçinin maliyyə-təsərrüfat məlumatlarının qəna-nılınyına, illik mühasibat hesabatının maddələrinin doğruluğuna qiymət verməkdir və biz yalnız bu rəyde əks olunmuş mülahizə-lərimizə görə məsuliyyət daşıyırdıq. Mühasiblərin düzgün formalaşdırılması üçün kifayət qədər auditor sübutların toplanması məqsədilə biz qüvvədə olan audit standartlarının izlələrinə uyğun olaraq audit planlaşdırılmış və audit prosedurlarını yerinə yetirmişik.

Audit zamanı təsdiq olunmuş sənədlərə əsas kimi götürülmüş təsdiqedicilə materiallar yoxlanılmış, habelə şifarişçi təsar-rüfat subyektinin təqdim etdiyi uçot prinsipləri qiymətləndirilmişdir.

Hesab edirik ki, yəni yətilmiş audit prosedurları nəticəsində rəy vermək üçün kifayət qədər auditor sübutları toplanmışdır. Oqulluq buraxılışına əlaqədar aparılmış yoxlama ilə müəyyənəndirilmişdir ki, mühasibat uçotu və illik balans qanuni qə-rarlara və nizamnamənin müddələrinə uyğundur. Lazımi mühasibat uçotu baxımından illik balans hüquqi şəxsin əmlak, ma-liyyə vəziyyətinin və gəlirlərinin faktiki münasibətlərə uyğun olan mənzərəsinə uyğundur.

“Korgöz Tikinti Material” ASC-nin 2019-cu il tarixində eyni qüvvədə malik iki nüsxədə tərtib edilmişdir. Bunlardan biri şifarişçi təsərrüfat sub-yektinin ikinci isə auditor şirkətinin üçüncü nüsxəsidir.

“Kaspiyan Audit Kompani” MMC-nin auditoru

Məhərrəmov C.S.

AXA MBASK Sığorta Şirkəti ASC

bildirir ki, cəmiyyətin

Baş ofisi 01.04.2019-cu il

tarixdən onun hüquqi ünvanı olan

Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu,

Həzi Aslanov küç. 80/9

ünvanına köçmüşdür və həmin

ünvanda fəaliyyət göstərir.

TƏKRAR

Nəqliyyat vasitələrinin yan hissələri üçün poliesterdən

hazırlanmış detalların satın alınması ilə əlaqədar

“BakuBus” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

AÇIQ TENDERƏ DƏVƏT EDİR

Tender 1 lot üzrə keçirilir:

Lot-1. Nəqliyyat vasitələrinin yan hissələri üçün poliesterdən hazırlanmış detalların satın alınması

Tender iştirakçılarna təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender işi-rakçıları lazımi maliyyə və texniki imkanlarına malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər lot üzrə aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu “BakuBus” MMC-nin Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, Zığ-Hövsan yolu 1-ci km 1 yerləşən inzibati binası (Əlaqələndirici şəxs: Ramiq Zeynalov, telefon: 012 4041110) ünvanından ala bilərlər.

İştirak haqqı (manat)

Lot 1 – 500 manat

Hesab: AZ59AZRT38050019440004549002

VÖEN: 1701622931

Bank: AZƏR-TÜRK BANK ASC Mərkəz filiali

Kodu: 501361

VÖEN: 9900006111

M/H: AZ02NABZ01350100000000022944

S.W.I.F.T AZRTAZ22

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- Tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;*
- Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;*
- Tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);*
- Tender təklifi dəyərinin 1 %-li həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);*

TENDER KOMİSSİYASI.

Beyləqan rayon İHB-nın Beyləqan Ərazi Nümayəndəliyi

2019-cu il üçün Beyləqan şəhərində yolların əsaslı təmiri işlərinin

görülməsi ilə əlaqədar

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 1 (bir) lot üzrə keçirilir:

1. Yolların əsaslı təmiri

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər lot üzrə 220 manat iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş tenderin əsas şərtlər toplusunu M.Ə. Resultadə küçəsi, 101 sayılı ünvanda yerləşən Beyləqan şəhər Ərazi Nümayəndəliyindən (Əlaqələndirici şəxs: C.Y. Hüseynov, xid. tel: 5-22-34, mob: 051-607-91-95) ala bilərlər.

Tenderin iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış, ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları maliyyə və iexniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Müqavilə il ərzində yerinə yetirilməlidir.

İddiaçılar iştirak haqqını aşağıdakı hesaba köçürməlidirlər:

Təşkilat: Beyləqan rayon Yerli Xəzinedarlıq orqanı

Beyləqan rayon Şəhər ƏDN

Hesab: AZ72CTRE00000000000002514132

FYn 142340 2514132

VÖEN 3900204961

Bank: Kapital Bankın Beyləqan filiali

Kodu: 200402

VÖEN: 9900003611

Müxbir hesabı:

AZ37NABZ01350100000000001944

S.W.I.F.T.BIK: ALIBAZ2X

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri 27 may 2019-cu il saat 18-00-a qədər təqdim etməlidirlər:

- Tenderdə iştirak etmək üçün ərizə;*
- Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;*
- Tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);*

Tender Komissiyası.

TƏKRAR

Abşeron Rayon İcra Hakimiyyəti

Xırdalan Şəhər İnzibati Ərazi Dairəsi üzrə Nümayəndəliyi

TENDERƏ DƏVƏT

Tender 1 (bir) lot üzrə keçirilir:

Lot-1. Xırdalan şəhərində abadlıq işləri

Tender iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT üzrə 50 (əlli) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Abşeron rayonu, Xırdalan şəhəri, Qalubiyə küçəsi, 1 ünvanından (Əlaqələndirici şəxs: Əhmədşad Qasimi, telefon: 442-63-94) ala bilərlər.

Təşkilat: Abşeron Rayon İcra Hakimiyyəti Xırdalan şəhər İnzibati Ərazi Dairəsi üzrə Nümayəndəliyi

Hesab: AZ19CTRE00000000000002516832

VÖEN: 3100155091

Bank: Dövlət Xəzinedarlığı Agentliyi

Kod: 210005

Müxbir hesabı:

AZ41NABZ01360100000000003944

VÖEN: 1401555071

S.W.I.F.T.BIK - CTREAZ2X

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;*
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;*
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);*
- tender təklifinin dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən ən azı 60*

bank günü qüvvədə olmalıdır);

- *Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;*

- *İddiəçinin son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;*

- *İddiəçinin son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;*

- *İddiəçinin tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri. Görülən işlər təqdim olunacaq grafik əsasən yerinə yetirilməlidir.*

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dilə olan tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).

Tender proseduru “Dövlət satınalmaları haqqında” qanununa uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank zəmanəti istisna olmaqla) 17 may 2019-cu il saat 17.00-dək, tender təklifi və bank zəmanətini isə möhürlənmiş ikiqat zərfdə 27 may 2019-cu il saat